

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA  
V PLZNI  
FAKULTA EKONOMICKÁ**

Diplomová práce

**Analýza systému vzdělávání v oblasti  
účetnictví a daňové soustavy**

**Analysis of the system of education in  
accounting and tax system**

Bc. Iveta Fukerová

Plzeň 2013

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI  
Fakulta ekonomická  
Akademický rok: 2012/2013

**ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE**  
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Iveta FUKEROVÁ**  
Osobní číslo: **K10N0041P**  
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**  
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**  
Název tématu: **Analýza systému vzdělávání v oblasti účetnictví a daňového systému**  
Zadávající katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :


1. Zvolte cíl a metodický postup řešení.
2. Charakterizujte vybrané odborné školy.
3. Popište tématickou náplň středoškolských učebních plánů v oblasti účetnictví a daní.
4. Proveďte porovnání obsahu učebních plánů u OA, SOŠ ve Stříbře a analyzujte odchylky jednotlivých témat od rámcového vzdělávacího programu.
5. Proveďte dotazníkové šetření v rámci vybraných středních škol.
6. Z provedených analýz formulujte doporučení pro vzdělávání v oblasti účetnictví a daní na VŠ.
7. Shrňte problematiku vzdělávání v oblasti účetnictví a daní a vypracujte závěr.

Rozsah grafických prací: **neuveđen**  
Rozsah pracovní zprávy: **60 - 80 stran**  
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**  
Seznam odborné literatury:


- **JEZBEROVÁ, Romana a kol.** *Nová koncepce klíčových kompetencí v RVP odborného vzdělávání: RVP oborů vzdělání - verze 2006.* Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2007.
- *Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání.* Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007. Dostupné z [www: http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP 6341M01 Ekonomika a podnikani.pdf](http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP_6341M01_Ekonomika_a_podnikani.pdf).
- *Struktury systémů vzdělávání a odborné přípravy v Evropě. 2009/10.* Dostupné z [www: http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr](http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr).

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jana Hinke, Ph.D.**  
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání diplomové práce: **30. října 2012**  
Termín odevzdání diplomové práce: **26. dubna 2013**

  
Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný  
děkan



  
Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.  
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. října 2012

## **Čestné prohlášení**

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

*„Analýza systému vzdělávání v oblasti účetnictví a daňové soustavy“*

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne 22. dubna 2013

.....

podpis autora

## **Poděkování**

Na tomto místě bych ráda poděkovala především vedoucí této diplomové práce, paní Ing. Janě Hinke, Ph.D. za cenné připomínky a odborné rady, které mi poskytla při zpracování této diplomové práce.

Poděkování patří také Ing. Věře Šedivé, zástupkyni ředitele Gymnázia ve Stříbře a Ing. Olze Lukšové, učitelce účetnictví na Střední odborné škole ve Stříbře za poskytnutí několika konzultací a důležitých materiálů, bez kterých by tato práce nemohla vzniknout.

## Obsah

Úvod.....	7
1 CÍL A METODIKA PRÁCE.....	9
1.1 CÍL PRÁCE .....	9
1.2 METODIKA PRÁCE.....	9
2 PŘEDSTAVENÍ ŠKOL.....	11
2.1 GYMNÁZIUM, STŘÍBRO, SOBĚSLAVOVA 1426 .....	11
2.1.1 Základní údaje o škole .....	11
2.1.2 Historie školy .....	11
2.1.3 Poslání, vize a strategie školy .....	11
2.2 STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA STŘÍBRO (SOŠ).....	13
2.2.1 Základní údaje o škole .....	13
2.2.2 Projektová činnost školy .....	14
2.2.3 Další aktivity školy .....	15
3 TEMATICKÁ NÁPLŇ UČEBNÍCH PLÁNŮ STŘEDNÍCH ŠKOL.....	16
3.1 Rozbor učebních plánů u OA.....	16
3.1.1 Tematická náplň účetnictví.....	16
3.1.2 Tematická náplň daňové soustavy .....	28
3.2 Rozbor učebních plánů u SOŠ .....	31
3.3 Porovnání učebních plánů u OA a SOŠ .....	37
3.3.1 Srovnání učebních plánů z účetnictví .....	37
3.3.2 Srovnání učebních plánů u daňové soustavy .....	39
3.4 Porovnání učebních plánů se školními vzdělávacími programy (ŠVP).....	40
3.4.1 Porovnání učebních plánů se ŠVP u OA .....	41
3.4.2 Porovnání učebních plánů se ŠVP u SOŠ.....	43
3.5 Porovnání učebních plánů a ŠVP s Rámcovými vzdělávacími programy (RVP)	43

3.5.1	Porovnání učebních plánů a ŠVP s RVP u OA .....	43
3.5.2	Porovnání učebních plánů a ŠVP s RVP u SOŠ.....	44
4	TEMATICKÁ NÁPLŇ UČEBNÍCH PLÁNŮ NA VŠ.....	46
4.1	Tematická náplň účetnictví na VŠ .....	47
4.2	Tematická náplň daňové soustavy na VŠ.....	52
4.3	Srovnání návaznosti učiva na SŠ a VŠ .....	52
5	VÝZKUM PROVÁDĚNÝ V RÁMCI FEK.....	56
5.1	Popis vzorku respondentů .....	56
5.2	Výsledky šetření.....	56
6	ANALÝZA OBSAHU STUDIA V SYSTÉMU ÚČETNÍ CERTIFIKACE.....	68
7	SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ A NÁVRHY ZMĚN V RÁMCI FEK PLYNOUCÍ Z ANALÝZY .....	75
8	ZÁVĚR .....	77
9	SEZNAM TABULEK .....	79
10	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	80
11	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	81
12	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ .....	83
13	SEZNAM PŘÍLOH.....	86

## Úvod

Pro většinu lidí je velmi důležité kvalitní vzdělání. S tímto faktem je seznamována většina z nás již v dětství. Pokud se budou děti dobře učit, jejich šance uspět na některé z kvalitních škol je větší. Po úspěšném dokončení pak budou mít absolventi více možností při hledání práce odpovídající jejich kvalifikaci a výhodu na pracovním trhu oproti těm, co ve studiu nepokračovali. Vyšší kvalifikace dává větší šanci na lepší pracovní pozici a ta zas pravděpodobnost vyššího mzdového ohodnocení. Toto je jednoduchý koloběh, kterým se řídí většina lidí, na jehož konci je spokojenější život.

Již neexistuje mnoho překážek ke studiu, a tak většinou záleží hlavně na samotných lidech, jestli se budou dále vzdělávat. Existuje mnoho oborů ke studiu i zaměstnání, a tak člověk volí podle svého uvážení tu problematiku, kde může nakonec uplatnit svůj potenciál.

Obor, který bude důležitý pro zpracování této diplomové práce, je účetnictví. Potenciál pro danou problematiku mohou žáci nacházet již na základní škole. Jak bylo řečeno, pro většinu oborů existuje i příslušné vzdělávací zařízení. Výjimkou není ani problematika účetnictví. Jako střední škola bývá většinou žáky volena obchodní akademie, která je přímo zaměřena na výuku ekonomiky a účetnictví. Kromě této cíleně zaměřené organizace, existují i školy, jejichž hlavní obor se zabývá něčím jiným, ale součástí výuky je i účetnictví. Ne každý absolvent se však tomuto oboru věnuje i dále. Kromě důležitých znalostí získaných ve škole, je potřeba také např. chuť práce s čísly a dokumenty, schopnost orientace v příslušných zákonech a hlavně chuť dalšího vzdělávání. Účetnictví je totiž oblast, kde dochází k častým změnám v zákonech, vyhláškách, či účetních standardech. Někteří absolventi středních škol míří rovnou do pracovního života, jiní touží po dalším vzdělávání. Pokud se chtějí i nadále pohybovat ve stejné oblasti, volí většinou ekonomické obory. Problematiku financí a účetnictví si pak pomocí vysokých škol ještě více prohlubují. Další možnost vzdělávání se pak nachází v certifikovaných programech, které mají sloužit jako důkaz o profesionalitě dotyčného ve jmenovaném oboru a tím získat určitou výhodu na pracovním trhu.

A právě dané problematice v oboru účetnictví je věnována tato diplomová práce. První kapitola práce bude věnována problematice vzdělávání na středních školách. Bude porovnán obsah výuky na obchodní akademii, tedy škole specializované na ekonomiku a účetnictví s jinou odbornou střední školou s výukou účetnictví, jejíž hlavní



specializace je však jiná. Při sestavování tematických plánů učitelé musí být dodržena témata obsažená ve školních vzdělávacích programech vytvořených školami. A školní vzdělávací programy sestavované školami musí zase respektovat rámcové vzdělávací programy v kompetenci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Jsou to pedagogické dokumenty, které vymezují závazné požadavky na vzdělávání a školy jsou povinny je respektovat a rozpracovat do svých školních programů. Tento dokument uvádí pouze požadované výstupy a způsoby jejich dosažení nechává v kompetenci jednotlivých škol. Cílem celé kapitoly je analýza tematických plánů, školních vzdělávacích programů, rámcových vzdělávacích programů a jejich odchylek mezi sebou.

Další kapitola bude věnována vyššímu stupni vzdělávání, konkrétně vysoké škole a jejímu obsahu učiva v oblasti účetnictví. Zaměří se na porovnání tématů vyučovaných na obchodní akademii a na vysoké škole v účetní problematice. Jejím cílem je zjistit rozdíly obsahu učiva na těchto dvou stupních výuky.

Praktické zhodnocení kvality výuky a ohlasy studentů bude mít za úkol zjistit další kapitola, která bude vyhodnocením vlastního dotazníkového šetření v rámci vysoké školy. Jejím cílem bude zjistit názory studentů nejen na způsob výuky, obsahu učiva, ale také jejich návrhy na možné zlepšení.

Jak již bylo řečeno, další možností profesionálního vzdělávání v oblasti účetnictví, je certifikace účetní profese. Tato problematika bude předmětem další kapitoly.

Z provedených analýz několika stupňů studia v oblasti účetnictví a výsledků dotazníkového šetření bude proveden závěr. Jeho cílem bude zhodnocení kvality výuky na vysoké škole a doporučení pro rozšíření či prohloubení vyučovacích témat.

# **1 CÍL A METODIKA PRÁCE**

## ***1.1 CÍL PRÁCE***

Cílem této práce je analyzovat tematickou náplň učebních plánů dvou středních odborných škol. Dále porovnat obsah učebních plánů u těchto škol. Konkrétně srovnat účetnictví a část ekonomiky nebo jiného předmětu, ve kterém se vyučuje daňová soustava. Dále definovat rozdíly mezi jednotlivými učebními plány, školními vzdělávacími programy a rámcovými vzdělávacími programy. Výsledky dále porovnat s obsahem učebních plánů na vysoké škole. Neméně důležitá část bude věnována dotazníkovému šetření, jehož cílem je získat názory studentů v oblasti vzdělávání účetnictví na jejich škole. Nakonec má práce za úkol formulovat doporučení pro vzdělávání v oblasti účetnictví a daní pro vysoké školy.

Zvolenými odbornými školami jsou Gymnázium, Stříbro s oborem čtyřleté obchodní akademie a Střední odborná škola ve Stříbře. Výsledky z těchto příspěvkových organizací budou porovnány na Fakultě ekonomické Západočeské univerzity v Plzni.

## ***1.2 METODIKA PRÁCE***

Diplomová práce bude obsahovat teoretické i praktické informace. Toto téma však neumožňuje práci rozdělit na část teoretickou a část praktickou, jak bývá většinou běžné. Informace budou v celé práci vhodně propojovány a celková struktura bude odpovídat předem stanoveným zásadám práce.

Nejdříve budou představeny jednotlivé stříbrské střední školy pomocí informací zveřejněných na uvedených školních internetových stránkách a údajů poskytnutých od pracovníků škol.

Praktickou kapitolou bude popis tematické náplně středoškolských učebních plánů v oblasti účetnictví a daní jednotlivých škol ve Stříbře. Kapitola bude zpracována na základě poskytnutých učebních plánů od zástupců škol, rozhovorů s učiteli účetnictví a ekonomiky a prostudováním učebnic, které studenti a učitelé při výuce používají.

Pro další postup bude nutno prostudovat školní vzdělávací programy a rámcové vzdělávací programy, které jsou zásadní pro zpracování učebních plánů u výše uvedených škol. Na základě těchto informací budou analyzovány odchylky jednotlivých témat učebních plánů popsanych v předchozím bodě od vzdělávacích programů.

V rámci Fakulty ekonomické Západočeské univerzity bude provedeno dotazníkové šetření u několika studentů, které má zajistit názory studentů na vzdělávání účetnictví na této vysoké škole.

Z provedených předešlých analýz a výsledků dotazníkového šetření bude formulováno následné doporučení pro vzdělávání v oblasti účetnictví na vysoké škole.

Poslední částí této diplomové práce bude shrnuta problematika vzdělávání v oblasti účetnictví a daní a nakonec na základě předešlých poznatků vypracován závěr.

V průběhu zpracování diplomové práce budou případné nejasnosti či neurčitosti konzultovány s vedoucí práce, zástupci zvolených škol a učiteli účetnictví a ekonomiky na jednotlivých školách.

## **2 PŘEDSTAVENÍ ŠKOL**

### **2.1 GYMNÁZIUM, STŘÍBRO, SOBĚSLAVOVA 1426**

#### **2.1.1 Základní údaje o škole**

Název školského zařízení: Gymnázium, Stříbro, Soběslavova 1426

Kódy oborů:

Obchodní akademie 63-41M/02

Gymnázium 79-41K/81

Pro účely diplomové práce bude uvažováno pouze s oborem obchodní akademie, jehož součástí je studium účetnictví a daňové soustavy.

Počet vyučujících: 31

Počet studentů (školní rok 2012/2013): 348 (251 studentů osmiletého gymnázia, 97 studentů čtyřleté obchodní akademie)

Počet tříd: 12 (8 tříd osmiletého gymnázia, 4 třídy čtyřleté obchodní akademie) (Gymnázium, Stříbro, 2012, [online])

#### **2.1.2 Historie školy**

Tato škola se chlubí mnohaletou tradicí, která sahá až do předminulého století. Původně sídlila na náměstí a od r. 1862 prošla mnoha úpravami. Nejdříve působila jako „Hauptschule“ (2. stupeň základní škola), poté jako nižší reálná škola a od r. 1870 zde bylo reálné a vyšší gymnázium. Od 1. Zář 1946 zde působilo české gymnázium. V devadesátých letech 20. století se škola přestěhovala z nevyhovujících prostor na náměstí do nově vybudované budovy. V roce 2006 se změnil název školy z Gymnázium a Obchodní akademie na Gymnázium, Stříbro. Tento název nese škola dodnes a umožňuje studium na dvou oborech - osmileté gymnázium a čtyřletou obchodní akademii. Pro zpracování této práce je důležitý obor obchodní akademie, který bude podrobně rozpracován v další části práce. (Gymnázium, Stříbro, 2012, [online])

#### **2.1.3 Poslání, vize a strategie školy**

*Poslání školy pro vzdělávací obor „obchodní akademie“*

„Škola je společenská instituce pro vzdělávání úspěšných lidí, pro tvorbu úspěšných životů.“ Milan Zelený, ekonom

Obchodní akademie poskytuje úplné středoškolské vzdělání ukončené maturitní zkouškou. Absolventi si osvojují potřebné vědomosti, dovednosti a především klíčové a odborné kompetence v souladu se školním vzdělávacím programem (viz dokument „ŠVP – Obchodní akademie – Základ profesního života“). Naším společným cílem je poskytnout absolventům kvalitní odborné vzdělání a rozvinout jejich specifické dovednosti, které jim umožní prosadit se na trhu práce nebo pokračovat ve studiu daného oboru na vyšších i vysokých školách.

#### *Vize školy Gymnázium Stříbro*

- chápe výchovně-vzdělávací proces jako službu žákům, rodičům a celé společnosti;
- vyznává hodnoty jako profesionalita, otevřenost, vstřícnost, ochota pomáhat;
- je rovnocenným partnerem zřizovateli, školské radě, žákům, rodičům i místní komunitě;
- komplexně rozvíjí osobnost každého žáka pomocí moderních pedagogických prostředků a metod, které mají smysl a význam;
- učí žáky, jak se mají učit a pracovat s informacemi, jak naslouchat a vzájemně komunikovat, a to i v několika cizích jazycích;
- směřuje k tomu, aby pedagogický proces probíhal v prostředí umožňujícím optimální a všestranný rozvoj žáků, aby absolventi opouštěli školu jako sebevědomí a tvořiví lidé, vybaveni všemi kompetencemi pro život ve společnosti, motivovaní k dalšímu studiu a k práci ve své profesi;
- staví základní pilíře hodnotové soustavy žáků;
- učí žáky úctě k člověku, podporuje jejich smysl pro poctivost a spravedlnost;
- od svých žáků očekává cílevědomost, pracovitost a odpovědnost;
- od svých pedagogů očekává vysokou odbornost, vstřícnost a individuální přístup;
- soustavně pracuje na svém rozvoji;

- chce být atraktivní pro žáky i jejich rodiče

### *Strategické cíle Gymnázia Stříbro*

Škola má mnoho cílů rozdělených do těchto oblastí: pedagogická činnost, zájmová činnost, zahraniční a projektová činnost, podpůrná činnost, doplňková (výchovná) činnost. Pro zjednodušení jsou podle úvahy vybrány ty nejdůležitější.

- zachování stávající struktury vzdělávacích oborů
- zkvalitňování vzdělávání s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí
- příprava žáků na novou státní maturitu
- udržení a rozšíření vnitřní diferenciací učebního plánu (volitelné předměty, cizí jazyky) vytváření pozitivního vztahu k životnímu prostředí
- zajištění rovné příležitosti ke vzdělání pro všechny (např. pro žáky se sociálním znevýhodněním, se zdravotním postižením, pro žáky mimořádně nadané)
- poskytování dobrých podmínek pro zájmové a volnočasové aktivity svých žáků v nejrůznějších formách
- podpora a rozvoj samostatné tvůrčí činnosti žáků
- vyhledávání možností nové spolupráce se zahraničními školami, rozšiřování zahraničních kontaktů školy udržení a
- dovybavování učebními pomůckami (software, literatura, atd.)
- rozvoj dobré image školy

V roce 2010 získala škola jako vzdělávací instituce mezinárodní certifikaci International Education Society – IES. Od roku 2012 je škola držitelem certifikačního stupně „BB“ (ze stupnice A, B, C, D), což znamená, že škole je kvalitní vzdělávací institucí na velmi dobré profesionální úrovni. (Gymnázium, Stříbro, 2012, [online])

## **2.2 STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA STŘÍBRO (SOŠ)**

### **2.2.1 Základní údaje o škole**

Adresa školy: Benešova 508, 349 01 Stříbro

Počet vyučujících: 24

Počet studentů (školní rok 2012/2013): 223 (Agropodnikání – 66 studentů, Veřejnosprávní činnost – 104 studentů, Přírodovědné lyceum – 53 studentů)

Kódy oborů:

Agropodnikání 41-41-M/01

Veřejnosprávní činnost 68-43-M/01

Přírodovědné lyceum 78-42-M/05

Pro účely diplomové práce bude uvažováno pouze s prvními dvěma uvedenými obory, jejichž součástí je učivo o účetnictví a daňové soustavě. (Střední odborná škola Stříbro, 2012, [online])

### **2.2.2 Projektová činnost školy**

#### Přeshraniční spolupráce – Stříbro – Weiden 2007“

Cíle:

- navázání osobních vztahů a přátelství mezi žáky a učiteli partnerských škol
- seznámení se s historií i současností příhraničních regionů
- oboustranné zkvalitnění odborné výuky
- dlouhodobá a trvalá spolupráce mezi školami i v dalších oblastech (kultura, sport, vzdělávání ...)

#### Přeshraniční spolupráce – Stříbro – Weiden 2007“

Cíle:

- navázání osobních vztahů a přátelství mezi žáky a učiteli partnerských škol
- seznámení se s historií i současností příhraničních regionů
- oboustranné zkvalitnění odborné výuky
- dlouhodobá a trvalá spolupráce mezi školami i v dalších oblastech (kultura, sport, vzdělávání ...)

#### Poznáváme naši společnou minulost“

Cíle:

- příprava výstavy o historii školství na Stříbrsku
- zmapování česko-německého vývoje školství na Stříbrsku od konce 19. století
- vznik DVD nosiče

## „EU – peníze školám“ – „Učíme se pro život“

Cíle:

- tvorba nových vzdělávacích materiálů
- v rámci individualizace – vznik nového předmětu (Střední odborná škola Stříbro, 2012, [online])

### **2.2.3 Další aktivity školy**

- realizace nového projektu „Revitalizace Domova mládeže Sokolská“,
- spolupráce s novými sociálními partnery – Správou CHKO Český les, ZOO Plzeň a spoluúčast na jejich akcích,
- spolupráce s integrovaným záchranným systémem,
- dožínky žáků,
- spolupráce se svazem chovatelů – Stříbro, Tachov,
- prezentace skleníků školního hospodářství pro veřejnost. (Střední odborná škola Stříbro, 2012, [online])



## 3 TEMATICKÁ NÁPLŇ UČEBNÍCH PLÁNŮ STŘEDNÍCH ŠKOL

Následující kapitola bude zaměřena na tematickou náplň učebních plánů v oblasti účetnictví a daní u jednotlivých školních zařízení. Nejprve bude představen obsah učebních plánů Gymnázia, Stříbro oboru obchodní akademie předmětů účetnictví a soustava daní a pojištění, jejíž obsahovou částí je učivo o daňové soustavě ČR. V další části kapitoly budou představeny učební plány Střední odborné školy ve Stříbře s obory veřejnosprávní činnost a agropodnikání, v rámci kterých je vyučováno účetnictví a základy daňové soustavy.

### 3.1 Rozbor učebních plánů u OA

Tato podkapitola bude rozdělena do dvou částí, první bude popisovat tematické plány účetnictví a druhá oblasti daní, jež jsou součástí předmětu soustava daní a pojištění. Kapitoly budou zpracovány podle učebních plánů zpracovaných jednotlivými učiteli analyzovaných předmětů.

#### 3.1.1 Tematická náplň účetnictví

##### Základní údaje

Předmět účetnictví se na čtyřletém oboru obchodní akademie vyučuje od 2. ročníku. V tomto ročníku je vyučován pod názvem Základy účetnictví, v ostatních ročnících Účetnictví. Ve 2. ročníku obsahuje předmět 132 vyučovacích hodin ročně a učební plány jsou sestavovány na základě školního vzdělávacího programu obchodní akademie kód oboru: 63-41M02 Obchodní akademie se zaměřením na podnikání a služby cestovního ruchu. Ve 3. ročníku je počet vyučovacích hodin za rok stejný, tzn. 132, při sestavování učebních plánů se však postupuje podle školního vzdělávacího programu obchodní akademie – základ profesního života kód oboru: 63-41M02 – Obchodní akademie. Kvůli maturitním zkouškám je kapacita vyučovacích hodin ve 4. ročníku menší, tedy na 90 hodin ročně. Základem pro učitele při sestavování tematického plánu je opět školní vzdělávací program jako v předcházejícím roce. Stejnému programu je také podřízen samostatný předmět, který je na OA vyučován pod názvem Počítačové účetnictví. Ten je vyučován ve 4. ročníku v rozsahu 60 vyučovacích hodin. Oba školní vzdělávací programy jsou podřízeny rámcovému vzdělávacímu programu

podporovaného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Pro obor obchodní akademie je závazný Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání 63-41-M/02 Obchodní akademie.

Učivo tematických plánů je rozděleno do jednotlivých měsíců vyučovacího roku a dále do okruhových kapitol. Tyto plány obsahují:

- kód oboru (pro obor obchodní akademie platí 63-41M02),
- vzdělávací oblast,
- počet vyučovacích hodin,
- školní rok,
- ročník,
- období,
- učivo,
- klíčové pojmy,
- počet hodin věnovaných danému tématu,
- výsledky vzdělávání a odborné kompetence,
- mezipředmětní vztahy (záleží na obsahu učiva, objevují se základy podnikové ekonomiky, matematika, aplikovaná ekonomie),
- průřezová témata (jsou vidět témata občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí, člověk a svět práce),
- poznámky, projekty, vyučovací metody a formy, didaktická technika. (Pítrová, Tématický plán, 2012)

Učivo je na hodinách probíráno pomocí každoročně aktualizovaných učebnic účetnictví od Ing. Pavla Štohlá. První část učebnic je věnována opakovacímu příkladu z učiva předcházející učebnice. Další části jsou rozděleny do jednotlivých témat účetnictví. Ty obsahují nejdříve teoretický výklad, poté vzorový příklad a nakonec zadání úlohy. Každý díl obsahuje vzorový účtový rozvrh pro podnikatele, který slouží pro potřeby této učebnice.

## 2. ročník

Hlavním úkolem tohoto ročníku je ukázat studentům základy účetnictví a seznámit je se základním účtováním jednotlivých podnikových agend.

První kapitola, spíše teoretická, se nazývá **úvod do účetnictví**. Jejími hlavními tématy jsou:

- podstata, význam a funkce účetnictví – seznamuje studenty s definicí účetnictví, říká, jaké informace musí účetnictví poskytovat, jaké plní funkce a jaké právní normy souvisí s vedením účetnictví,
- způsoby vedení evidence podnikatelské činnosti – udává dvojí způsob evidence podnikatelské činnosti, popisuje rozdíl mezi příjmy, výdaji, výnosy a náklady,
- finanční a manažerské účetnictví – stručně a teoreticky popisuje tyto dva typy.

Druhým vyučovaným tématem ve 2. ročníku je **účetní doklady**. Můžeme ho rozdělit na tyto podkapitoly:

- význam a druhy účetních dokladů – ukazuje členění účetních dokladů podle druhů, počtu dokumentovaných účetních případů a podle obsahu,
- náležitosti účetních dokladů – vyjmenovává tyto náležitosti podle zákona o účetnictví a názorně zobrazuje některé doklady,
- vyhotovování účetních dokladů – ukazuje povinnosti při vyhotovování účetních dokladů zásady při opravách v účetních dokladech,
- oběh účetních dokladů a postup při jejich zpracování – zobrazuje ukázkový proces oběhu účetních dokladů od jeho vystavení nebo obdržení až po archivaci.

Další část učebnice pokračuje teoretickým tématem **majetek podniku a zdroje financování majetku**. Skládá se z těchto částí:

- majetek a jeho formy – uvádí členění dlouhodobého a oběžného majetku,
- zdroje financování majetku – definuje vlastní kapitál a cizí zdroje,
- inventura majetku a závazků – uvádí definici inventury a členění podle způsobu zjišťování skutečného stavu.

Další kapitola uvádí **daňovou evidenci** jako způsob vedení evidence podnikatelské činnosti. Obsahuje

- podnikatelské subjekty, které mohou vést daňovou evidenci – uvádí opakovací úlohu, kde studenti určují, zda v daném roce mohou podnikatelé vést daňovou evidenci,
- charakteristika daňové evidence – obsahuje příklady na určení příjmů a výdajů,
- deník příjmů a výdajů – ukazuje deník příjmů a výdajů a průběžné položky, které slouží k zaznamenání převodu peněžních prostředků podnikatele z pokladny na běžný účet,
- evidence majetku a závazků – popisuje informace o knize pohledávek a závazků.

Na konci kapitoly je uveden souhrnný příklad na daňovou evidenci.

Podvojný účetnictví v příkladech je poprvé popsáno v části **základy účetnictví**. Konkrétně se tam objevují tyto záležitosti:

- rozvaha – popisuje aktiva a pasiva, druhy rozvahy, funkce rozvahy a její strukturu,
- změny rozvahových položek – zjednodušeně ukazuje koloběh majetku, hospodářské operace a jejich vliv na rozvahu,
- rozvahové účty – vysvětluje podstatu a formu jednotlivých účtů, rozepisuje rozvahu do účtů a uvádí základní změny na rozvahových účtech,
- výsledkové účty – uvádí schematické znázornění účetních případů na výsledkových účtech, podobu hospodářského výsledku, příklady nákladových a výnosových účtů,
- podvojný účetní zápis, obraty a zůstatky na účtech – uvádí souvztažné účty, ukazuje výpočet obrátů a zůstatků na jednotlivých účtech a popisuje podrozvahové účty,
- účty syntetické a analytické – popisuje syntetickou a analytickou evidenci a vazby mezi nimi,
- procvičování účtování na rozvahových a výsledkových účtech – na příkladech mohou studenti procvičovat základní účtování jednoduchých účtech, otevírání a uzavírání účtů na začátku a na konci účetního období.

Podrobnější účtování a popis jednotlivých účtů se objevuje v nejrozsáhlejší kapitole **základy účtování na syntetických účtech**. Obsahuje tyto podkapitoly:

- účtování finančního majetku – zahrnuje schéma účtování na pokladně, inventarizaci pokladní hotovosti, účtování inventarizačních rozdílů, peníze na cestě, ceniny, schéma účtování na běžném účtu a bankovních úvěrech,
- DPH a její účtování – poprvé je uvažováno, že je podnikatel plátcem daně z přidané hodnoty, uvádí podstatu DPH, plátce daně, sazby DPH, způsob výpočtu daně, daňové doklady a účtování DPH,
- základní účtování materiálu – vymezuje zásoby materiálu, evidenci a oceňování zásob materiálu, účtování nákupu a výdeje materiálu,
- základní účtování zboží – uvádí pojem zboží, jeho účtování nákupu a prodeje,
- základní účtování dlouhodobého hmotného majetku – vymezuje DHM, jeho evidenci, oceňování při pořízení dodavatelským způsobem, účtování při pořízení majetku nákupem a způsoby odpisování, kdy se zde zaměřuje pouze na daňové odpisy,
- základy účtování mezd – vymezuje pojem mzdy a jejích jednotlivých složek, ukazuje výpočet a účtování mzdy,
- základní účtování výrobků – vymezuje pojem výrobky a uvádí způsob ocenění, zobrazuje účtování výroby i prodeje výrobků,
- základní účtování nákladů a výnosů – na začátek je uvedena opět definice nákladů a výnosů, jsou zobrazeny pravidla pro účtování N a V a v T-formách jsou znázorněny příklady účtování.

Učivo pokračuje tématem **účetní technika**. Jejím obsahem je:

- organizace účetnictví – učivo obsahuje rozsah vedení účetnictví, popisuje směrnou účtovou osnovu a účtový rozvrh,
- účetní zápisy – charakterizuje účetní zápisy, jednoduché a složené účetní zápisy, přezkušování správnosti účetních zápisů, ukazuje opravu účetních zápisů,
- účetní knihy – popisuje deník, hlavní knihu a formy účetních knih.

(Štohl, 2012 a)

Na teoretické znalosti naváže květnová čtrnáctidenní odborná praxe v podnicích. Školní rok je zakončen souvislým příkladem.

### 3. ročník

V tomto ročníku učivo účetnictví navazuje na obsah ročníku druhého, kde byli studenti seznámeni se základy účetnictví a základním účtováním jednotlivých podnikových agend. Je vycházeno z toho, že studenti již ovládají základní znalosti, proto dochází k vysvětlování jednotlivých agend podrobněji.

První tři vyučovací hodiny jsou věnovány opakování z předchozího ročníku pomocí rozsáhlého příkladu. Další dvě hodiny patří právní úpravě účetnictví, tedy základnímu ustanovení zákona o účetnictví a mezinárodním a účetním standardům. Nejde o podrobný výklad, cílem je pouze základní orientace v předpisech upravujících účetnictví a v základních předpisech účetnictví Evropské unie.

Další část učiva tematického plánu již přesně kopíruje obsah zmíněné učebnice účetnictví. Prvním rozsáhlým tématem, kterému je věnováno 22 vyučovacích hodin, jsou **zásoby**. Tato kapitola je rozdělena do následujících částí:

- druhy zásob,
- oceňování zásob,
- účtování materiálu podle způsobu A,
- pořízení materiálu ze zahraničí,
- analytická evidence materiálu,
- reklamace při dodávkách materiálu,
- prodej materiálu,
- inventarizační rozdíly, škody na zásobách, oceňování zásob při inventarizaci,
- materiál na cestě, nevyfakturované dodávky,
- účtování materiálu – způsob B,
- účtování zboží,
- slevy na nakoupené zásoby,
- účtování nedokončení výroby, polotovarů a výrobků.

Každá podkapitola je dále podrobně popsána a doplněna o příklady. Druhy zásob obsahují charakteristiku zásob a členění zásob. Ocenění zásob popisuje oceňování zásob při pořízení a vyskladnění. Účtování materiálu podle způsobu A zobrazuje schematicky tuto problematiku. Pořízení materiálu ze zahraničí se zabývá jak pořízením materiálu z jiného členského státu EU, tak dovoz materiálu ze zemí mimo EU. Analytická evidence materiálu ukazuje možnosti rozdělení pořizovací ceny na cenu pořízení a vedlejší pořizovací náklady při účtování pomocí analytických účtů. Nesrovnalosti mezi odběratelem a dodavatelem při dodávkách materiálu popisuje podkapitola reklamace při dodávkách materiálu. Prodej materiálu popisuje schéma účtování. V kapitole inventarizační rozdíly jsou popsány a schematicky zaúčtovány jak manko, tak přebytky, dále pak škody na zásobách materiálu, oceňování zásob při inventarizaci. Názorně zobrazen je také materiál na cestě, nevyfakturované dodávky a účtování materiálu způsobem B. Účtování zboží zahrnuje předání zboží do vlastních maloobchodních prodejen, oceňování a účtování zboží v maloobchodních prodejnách. Kapitola slevy na nakoupené zásoby řeší problematiku bonusů a skont. Účtování nedokončení výroby, polotovarů a výrobků obsahuje charakteristiku a účtování těchto zásob.

Dalším tématem je **dlouhodobý majetek**. Obsahuje následující podkapitoly:

- charakteristika a členění dlouhodobého majetku – popisuje hmotný, nehmotný i finanční majetek a používané účty pro vybrané druhy dlouhodobého majetku,
- oceňování dlouhodobého majetku – popisuje způsoby ocenění jako pořizovací cenu, vlastní náklady a reprodukční pořizovací cenu,
- technické zhodnocení dlouhodobého majetku - ukazuje na příkladech rozdíly mezi opravami, modernizací a rekonstrukcí,
- odpisování dlouhodobého majetku – lze vidět účetní i daňové odpisy a jejich podrobný rozbor na několika příkladech,
- pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku zobrazuje možnosti pořízení dodavatelským způsobem, vlastní činností, bezúplatným předáním po skončení finančního leasingu, darováním, převodem z osobního užívání do podnikání a vkladem od jiné osoby,
- vyřazení dlouhodobého majetku – je zde názorně zobrazen prodej DM, likvidace v důsledku opotřebení a v důsledku manka a škody, darování DM, vyřazení DM,

- pronájem dlouhodobého majetku – velice stručně popisuje rozdíl mezi operativním pronájmem a finančním pronájmem bez jakéhokoli příkladu,
- analytická evidence dlouhodobého majetku,
- dlouhodobý finanční majetek – vymezuje druhy DFM, oceňování a evidenci, pořízení, prodej a výnosy DFM.

**Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry** jsou další částí učiva. Jeho podkapitolami jsou:

- charakteristika finančních účtů – tato oblast charakterizuje členění finančních účtů a oceňování krátkodobého finančního majetku,
- pokladna – podrobně popisuje pohyb na účtu 211 – Pokladna, možné inventarizační rozdíly na tomto účtu, zálohy poskytnuté zaměstnancům a valutovou pokladnu,
- ceniny – je zde popsán účet 213 – Ceniny a účtování stravenek,
- bankovní účty – obsahují druhy bankovních účtů a úvěrové účty,
- cenné papíry – krátkodobý finanční majetek – najde se zde charakteristika a členění CP, jejich ocenění, účtování CP k obchodování, dluhových CP držení do splatnosti, vlastní akcie, vlastní obchodní podíly, vlastní dluhopisy, realizovatelné CP a obchodní podíly.

Nový kalendářní rok patří **zúčtovacím vztahům**. Téma je rozděleno do těchto částí:

- charakteristika zúčtovacích vztahů – stručně charakterizuje pohledávky a závazky,
- přijaté a poskytnuté provozní zálohy – řeší tato témata jak z pohledu plátců DPH, tak neplátců DPH,
- pohledávky a závazky v cizí měně – ukazuje možnosti kurzových rozdílů na příkladech,
- směnky – popisuje charakteristiku směnek, členění a oceňování, podrobně se zabývá směnkami jako platební prostředek,



- zúčtování se zaměstnanci a s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění – podrobně zobrazuje způsob účtování sociálního a zdravotního pojištění, daně z příjmů ze závislé činnosti a uvádí jejich aktuální výši,
- pohledávky a závazky ke společníkům,
- zúčtování daní a dotací – na příkladech ukazuje možnosti účtování ve skupině 34 – Zúčtování daní a dotací,
- neuhrazené pohledávky v účetnictví – tato podkapitola je zaměřena na odpisy pohledávek a opravné položky k pohledávkám,
- kapitálové účty a dlouhodobé závazky – rozsáhlá část charakterizuje vlastní a cizí zdroje, právní formy podnikání, zahajovací rozvahu při založení a vzniku společnosti, možnosti zvýšení a snížení ZK, kapitálové fondy, hospodářský výsledek, fondy tvořené ze zisku, účtování individuálního podnikatele a dlouhodobé cizí zdroje,
- náklady a výnosy – charakterizují a člení N a V, popisují vybrané nákladové a výnosové účty, dále se zaměřuje na všechny možnosti časového rozlišování nákladů a výnosů, na dohodné účty, rezervy a podrobný popis a účtování leasingu,
- účetní uzávěrka – ukazuje inventarizaci na některých účtových třídách, účtuje inventarizační rozdíly, zúčtovává účetní operace na konci účetního období, zjišťuje hospodářský výsledek, vypočítává daň z příjmů a zúčtovává daňovou povinnost a uzavírá účty,
- účetní závěrka – popisuje výkazy účetní závěrky, rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu k účetním výkazům. (Štohl, 2012 b)

Školní rok ve 3. ročníku čtyřleté obchodní akademie ve Stříbře je zakončení čtrnáctidenní odbornou praxí ve vybraných podnicích.

#### 4. ročník

Učivo posledního ročníku obchodní akademie navazuje na probraná témata v předcházejících ročnících a předpokládá, že je studenti pochopili a ovládají je, neboť je to nezbytný předpoklad pro pochopení učiva obsaženého ve 4. ročníku.

Prvních 8 vyučovacích hodin je věnováno účtování souvislého příkladu, který slouží k opakování předchozího ročníku. Stejná část hodin patří **účetní závěrce**, která byla probírána na konci minulého školního roku. Probíhá opakování rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přílohy.

Dalším tématem je **manažerské účetnictví**. Konkrétně se zaměřuje na:

- hospodářská střediska – je definován tento pojem a rozděluje náklady na prvotní a druhotné,
- rozpočty hospodářských středisek – náklady jsou rozdělovány na přímé a nepřímé a ukazuje jejich rozpočtování,
- kalkulace – je členěna kalkulace z hlediska času, ukazuje možný kalkulační vzorec, je popsána kalkulace dělením, dělením pomocí poměrových čísel a kalkulace přírážková,
- vnitropodnikové účetnictví – popisuje centralizovanou a decentralizovanou formu v samostatném účetním okruhu i dvoukruhovém,
- výslednou kalkulaci.

Nejrozsáhlejší část učiva se nazývá **formy podnikání z účetního a daňového hlediska**.

Obsahuje tyto podkapitoly:

- porovnání podnikání fyzické osoby a společnosti s ručením omezeným – porovnává založení a vznik samostatně podnikající fyzické osoby a společnosti s ručením omezeným, popisuje ručení za závazky podnikatelských subjektů, způsob jejich evidence, daňové zatížení, nepeněžitě vklady do podnikání, odměnu za práci a používání automobilu pro soukromé účely,
- podniky jednotlivců (fyzické osoby) – popisuje záznamní povinnost u fyzických osob, daňovou evidenci příjmů a výdajů, účtování a evidenci u plátců DPH, zjištění základu daně, zápočet pohledávek a závazků v DE, převod z DE na účetnictví,
- společnost s ručením omezeným – podkapitola popisuje založení a vznik společnosti s ručením omezeným, vklady do již existující společnosti, půjčky v rámci s. r. o., odměňování společníků, jednatelů a členů orgánů společnosti, rozdělení zisku, resp. ztráty v s. r. o., porovnání výhodnosti výše odměny

společníka a podílu na zisku z daňového hlediska, nakonec ukončení části společníka na společnosti,

- akciová společnost – téma se zabývá založením a vznikem akciové společnosti, základním kapitálem a možnostmi jeho zvýšení i snížení, hospodářským výsledkem a jeho rozdělením, odměnami členům orgánů společnosti,
- veřejná obchodní společnost – nejdříve je charakterizována veřejná obchodní společnost, poté vznik v. o. s., vklady společníků, odměňování společníků, zdravotní a sociální pojištění společníků, účetní uzávěrka v. o. s. a rozdělení zisku v této formě podnikání,
- komanditní společnost – podkapitola charakterizuje komandisty a komplementáře, účetnictví a daň z příjmů v komanditní společnosti.

Další část školního roku je věnována přípravou na praktickou maturitní zkoušku. Poté je pět vyučovacích hodin věnováno **finanční analýze**. Ta je zde probírána pouze obecně a zaměřuje se na tyto subkapitoly:

- předmět, účel a zdroje finanční analýzy – uvádí zdroje informací, využití ukazatelů finanční analýzy, uživatele finanční analýzy,
- poměrové ukazatele finanční analýzy – seznamuje studenty s ukazateli likvidity, rentability, zadluženosti a aktivity,
- interpretace výsledků finanční analýzy – je uváděna jako nejobtížnější část finanční analýzy a ukazuje ji na hodnotách existující společnosti,
- přehled o peněžních tocích (cash flow) – charakterizuje cash flow, uvádí jeho funkce, postup při sestavování tohoto přehledu a ukázkové příklady k tomuto tématu. (Štohl, 2012 c)

Rok je zakončen souvislým opakovacím příkladem a vyvrcholením je maturitní zkouška.

#### Počítačové účetnictví

Žáci nepoužívají žádné učebnice, pouze materiály poskytnuté učitelem a účetní software. Práce v tomto předmětu je rozdělena na klasické účtování písemné a účtování v programu STEREO. Dále se zaměřuje na maturitní opakování. Výuka je rozdělena tak, že jedna hodina týdně je věnována programu STEREO a druhá písemnému

účetnictví nebo maturitnímu opakování. Program STEREO je ekonomický software, který pomáhá při práci účetních. Usnadňuje práci při vedení ekonomických agend a pomáhá zpracování účetnictví.

Žáci si na souvislém příkladu s účetními doklady ověří schopnost vést účetní agendu, zaúčtovat veškeré doklady, sledovat jejich vzájemné souvislosti, provést potřebné výpočty a následně uzavřít účetnictví včetně účetní závěrky.

Každá hodina začíná výkladem, názorným předvedením dané problematiky v systému STEREO, pokračuje samostatnou prací, kde si žák vysvětlenou látku procvičí.

V úvodních hodinách jsou žáci seznámeni s předmětem a získávají první informace o programu STEREO. Probíhá základní orientace v tomto programu, jeho nastavení a evidence fiktivní firmy. Žák se nyní orientuje v základních agendách softwarového programu a zná vzájemné souvislosti mezi těmito agendami.

V další části jsou probírány přijaté faktury, vystavené faktury a pokladní doklady. Tímto si žák osvojí činnost fakturace s možností využít automatické naplnění agendy pohledávek a závazků.

Další částí je účtování konkrétních bankovních výpisů, kde získá žák schopnosti využívat agendy pro evidenci hotovostních plateb a výpisů z bankovního účtu.

Dalšími probíranými tématy jsou pomocné účetní knihy a mzdy zaměstnanců, kde vidí žáci na konkrétních příkladech pojmy jako hrubá mzda, čistá mzda, superhrubá mzda, pojištění, slevy, srážky a daň z příjmů. Cílem této kapitoly je zdokonalit žákovu praktickou dovednost evidence v pomocných účetních knihách. Dále by měl umět pracovat v agendě personalistika - evidovat pracovníky, zadat stálé složky mezd a zpracovat superhrubou mzdu.

Výuka pokračuje daní z přidané hodnoty, kde vede žák v softwaru daňovou evidenci a vypočítává daňovou povinnost či nárok na odpočet.

Následně je studenty evidován a zaúčtován dlouhodobý majetek a poté vypočítány odpisy.

V další části žák pracuje se skladní kartou zboží a evidenční kartou finančního leasingu. Jeho úkolem je pracovat s agendou sklady, která umožňuje jednoduše získat přehled o zásobách firmy. Následně eviduje a účtuje finanční leasing. Na praktických příkladech

používá pojmy jako FIFO, vážený aritmetický průměr, celková hodnota leasingu, měsíční podíl nájemného.

Vyvrcholením předcházejících činností by měla být účtování v hlavní knize. Žák zjišťuje obraty a zůstatky v hlavní knize, vypočítává hospodářský výsledek, upravuje ho na daňový základ, vypočítává daňovou povinnost a následně ji zaúčtuje.

Výstupem celoroční práce studenta je vyhotovení rozvahy a výsledovky. (Holáková, Tématický plán, 2012)

### **3.1.2 Tématická náplň daňové soustavy**

#### Základní údaje

Daňová soustava je na čtyřletém oboru obchodní akademie součástí předmětu Soustava daní a pojištění, patřící do vzdělávací oblasti Finance, daně, finanční trh. Tento předmět je vyučován pouze ve třetím ročníku a kromě daňové soustavy jsou jeho součástí také pojišťovnictví, cestovní ruch, leasing a podnikové činnosti. Z celkového počtu 99 vyučovacích hodin připadá na daňovou soustavu 47 hodin. Tématické učební plány jsou sestavovány na základě školního vzdělávacího programu obchodní akademie – základ profesního života kód oboru: 63-41 M02 - Obchodní akademie.

Téma daňové soustavy je vyučováno podle aktualizované učebnice Ekonomika 3 od autorů Ing. Zdeňka Novotného, Ing. Jany Dyčkové a Ing. Nataši Práškové. Učebnice je koncipována tak, že dává přednost didakticky vyváženému systémovému přístupu, který umožní studentům pochopit smysl a účel daňové soustavy, její funkce, rozebrat její strukturu a potom v potřebné a přijatelné míře přehledně vysvětlit každou daň včetně vyřešení jednoduchých případů a příkladů. (Novotný, 2012)

#### Obsah předmětu Soustava daní a pojištění

Předmět je rozdělen do jednotlivých témat podle druhů daní. Výsledky vzdělávání jsou schopnosti používat základní daňové pojmy, odlišovat princip přímých a nepřímých daní, umět vypočítat daňovou povinnost k DPH, k dani z příjmu fyzických osob a k dani z příjmu právnických osob se zahrnutím nejobvyklejších položek ovlivňující základ daně. Žák se také musí umět orientovat v daňových přiznáních k nejobvyklejším daním a v daňových dokladech.

První kapitolou v tomto předmětu je **daňová soustava České republiky**, jejíž součástí jsou tato témata:

- funkce daňové soustavy,
- struktura daňové soustavy České republiky – rozděluje soustavu na přímé a nepřímé daně,
- základní pojmy daňové soustavy – objasňuje pojmy daň, daňová záloha, nedoplatek daně, přeplatek daně, splátka daně, poplatník daně, plátce daně, správce daně, správa daně, objekt daně, neupravený základ daně, upravený základ daně, přičitatelné položka k základu daně, odčitatelné položky od základu daně, sazba daně, sleva na dani, daňové přiznání, zdaňovací období, daňový únik.

Rozsáhlá část **daň z příjmů** se zabývá jak daní z příjmů fyzických osob, tak daní z příjmů právnických osob. U obou částí jsou probírány tyto záležitosti.

- poplatníci daně,
- předmět daně,
- osvobození od daně,
- základ daně,
- struktura daně,
- sazby daně.

Kapitola **daň z nemovitostí** je rozdělena na daň z pozemků a daň ze staveb.

Daň z pozemků i ze staveb konkrétně řeší tuto problematiku:

- předmět daně,
- poplatníci daně,
- osvobození od daně,
- základ daně, sazby daně a výpočet daně.

Obsáhlou částí daňové soustavy je **daň z přidané hodnoty**. Konkrétními částmi, kterými se studenti zabývají, jsou:

- popis pojmů přidaná hodnota a daň z přidané hodnoty a jejich aplikace na jednoduchých příkladech,
- plátcí DPH,
- předmět DPH,
- zdanitelná plnění,
- osvobozená plnění,
- sazby DPH,
- základ daně a její výpočet,
- místo plnění,
- daňové doklady,
- oprava základu DPH a výše DPH,
- nárok na odpočet DPH,
- daňová povinnost,
- obchodní vztahy mezi plátcí a neplátcí DPH,
- správa DPH v tuzemsku – určuje správce DPH, popisuje zdaňovací období a daňové přiznání.

Součástí kapitoly výběrových daní jsou **spotřební daně**. Nejdříve je popisován předmět spotřebních daní, vznik daňové povinnosti, daňové sklady, plátcí spotřebních daní, zdaňovací období, daňové přiznání, splatnost daně. Poté jsou uvedeny konkrétní příklady a jejich výpočty u jednotlivých spotřebních daní, tj. daně z minerálních olejů, daně z lihu, daně z piva, daně z vína, daně z tabákových výrobků.

V kapitole **daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí** jsou řešeny tyto problematiky:

- poplatník jmenovaných daní,
- předmět daní,
- základ daní,
- rozdělení osob do skupin pro účely výpočtu daní,

- sazby daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí,
- osvobození od těchto daní,
- daňové přiznání.

U **silniční daně** jsou opět vymežovány následující oblasti:

- předmět silniční daně.
- Poplatník silniční daně,
- osvobození od silniční daně,
- základ silniční daně,
- sazby silniční daně,
- vznik a zánik daňové povinnosti, placení daně.

Na závěr daňového systému jsou studentům stručně představeny tyto oblasti:

- správa daní,
- správa poplatků soudních, místních a správních. (Novotný, 2012)

### **3.2 Rozbor učebních plánů u SOŠ**

Úkolem této podkapitoly je analýza tematických učebních plánů předmětu účetnictví SOŠ. Bude zpracována na základě jednotlivých tematických učebních plánů vytvořených učiteli daných předmětů. Daňová soustava není souvisle probírána pouze v jednom předmětu, ale je součástí jak předmětu účetnictví, tak ekonomiky. Široká problematika daní není vyučována podrobně, spíše jen její nástin nejdůležitější záležitostí. V účetnictví je toto téma zaměřené pouze na účtování daní, v ekonomice jsou probírány jen tyto základní teoretické oblasti:

- struktura daňové soustavy,
- orientace v soustavě, v registraci k daním a placením daní,
- používání základních pojmů,
- zhodnocení na mikroekonomické a makroekonomické úrovni.

Z tohoto důvodu je součástí další části pouze rozbor učebních plánů na účetnictví.



### Základní údaje

Účetnictví na Střední odborné škole ve Stříbře je vyučováno na dvou ze tří oborů, na oboru veřejnosprávní činnost s kódem 68-43-M/01 a oboru agropodnikání s kódem 41-41-M/01. V oboru veřejnosprávní činnost jsou studenti seznamováni s účetnictvím ve 3. ročníku s počtem vyučovacích hodin 66 a 4. ročníku s 58 vyučovacími hodinami. Učitelé sestavují učební plány podle školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání 68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost.

V oboru agropodnikání je účetnictví součástí výuky pouze ve 4. ročníku a je mu věnováno 116 vyučovacích hodin. Tematické plány jsou sestavovány na základě školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání 41-41-M/01 Agropodnikání.

Tematické plány předmětu účetnictví nejsou příliš obsáhlé a obsahují pouze základní informace:

- třídu,
- školní rok,
- kód oboru,
- počet vyučovacích hodin,
- vyučující předmětu,
- jména osob, kteří plán schválili,
- vyučované okruhy,
- počet hodin věnovaných danému tématu. (Lukšová, Tematický plán, 2012)

### 3. ročník - Veřejnosprávní činnost

Jak již napovídá nízký počet vyučovacích hodin, následná témata nejsou probírána do hloubky. Většinou jde pouze o seznámení se základními účetními pojmy a náznakem fungování podvojného účetnictví i daňové evidence příjmů a výdajů.

Při studiu účetnictví používají studenti stejnou učebnici jako studenti obchodní akademie. Oba roky, kdy je vyučováno účetnictví, je používán pouze 1. díl z uvedené série.

První kapitola, která je pro studenty počátečním krokem do účetnictví, se nazývá **základy účetnictví**. Zabývá se těmito tématy:

- všeobecné základy účetnictví,
- účetní soustavy,
- druhy účetních dokladů,
- náležitosti účetních dokladů,
- vyhotovování účetních dokladů,
- zpracování a oběh účetních dokladů,
- účetní knihy.

Druhým tématem v tomto ročníku je **daňová evidence**. Obsahuje tyto okruhy:

- účetní knihy,
- peněžní deník,
- vedení daňové evidence,
- uzávěrka.

Další kapitola **majetek podniku** obsahuje:

- dlouhodobý majetek,
- oběžný majetek,
- vlastní zdroje,
- cizí zdroje,
- inventura,
- náklady a výnosy,
- majetkové daně.

Poslední vyučovaná část je pojmenována jako **podvojně účetnictví**. Skládá se z těchto bodů:

- zákon o účetnictví,
- rozvaha,
- změny rozvahových položek,
- rozvahové účty,

- výsledkové účty,
- podvojnost zápisu, obraty a zůstatky na účtech,
- účty syntetické a analytické. (Lukšová, Tématický plán, 2012)

#### 4. ročník – Veřejnosprávní činnosti

Učivo tohoto ročníku navazuje na témata probíraná v ročníku předcházejícím. Již se předpokládá, že student ovládá základní pojmy a chápe podstatu podvojného účetnictví.

Prvních osm vyučovacích hodin je přesto věnováno opakování. Dalšími kapitolami jsou:

- účtová osnova
- účtování na účtech 211 - Pokladna, 221 – Bankovní účet, 213 - Ceniny, 261 – Peníze na cestě,
- účtování pořízení dlouhodobého majetku nákupem,
- účtování pořízení dlouhodobého majetku ve vlastní režii,
- účtování účetních odpisů,
- účtování vyřazení dlouhodobého majetku,
- zásoby, oceňování materiálu,
- účtování pohybu materiálu - varianta A/B,
- účtování zboží,
- účtování mezd,
- účtování nákladů,
- účtování výnosů,
- výsledovka,
- účtování DPH,
- hospodářský výsledek a jeho rozdělení.

Školní rok je zakončen opakováním a souvislým příkladem účtování pomocí počítačového programu Pohoda. Z účetnictví je skládána pouze praktická maturitní

zkouška, a to ve zmiňovaném účetním softwaru. Součástí ústní maturitní zkoušky účetnictví není. (Lukšová, Tématický plán, 2012)

#### 4. ročník – obor Agropodnikání

V tomto oboru je to jediný rok, ve kterém jsou studenti seznamováni s tématem účetnictví. Pro agropodnikání jsou podstatné jiné předměty, tudíž účetnictví není analyzováno do takových podrobností a není součástí maturitní zkoušky.

Prvním tématem, probíraném v účetnictví, jsou **účetní doklady**:

- druhy účetních dokladů,
- náležitosti účetních dokladů,
- vyhotovování účetních dokladů,
- zpracování a oběh účetních dokladů.

Studenti pokračují učivem **majetku podniku**. Konkrétně těmito podkapitolami:

- dlouhodobý majetek,
- oběžný majetek,
- vlastní zdroje,
- cizí zdroje,
- inventura.

Před podrobnou problematikou podvojného účetnictví jsou studenti nejdříve seznámeni s jednodušším vedením, **daňovou evidencí**. Obsahem jsou:

- účetní knihy,
- peněžní deník,
- vedení daňové evidence,
- uzávěrka.

Před samotným účtováním jsou studenti seznámeni se základním pojmy v kapitole základy účetnictví, jejíž součástí jsou:

- rozvaha,
- změny rozvahových položek,

- rozvahové účty,
- výsledkové účty,
- podvojnost zápisu, obraty a zůstatky na účtech,
- účty syntetické a analytické.

Dalším tématem, se kterým jsou studenti seznámeni, se nazývá **základy účtování**:

- peněžní prostředky,
- materiál,
- dlouhodobý hmotný majetek,
- mzdy,
- výrobky,
- zboží,
- náklady a výnosy.

Další kapitolou pro agropodnikání je **účetní závěrka**. Konkrétně se zabývá:

- inventarizací,
- účtováním operací na konci účetního období,
- hospodářským výsledkem,
- výpočtem daně z příjmu a zaúčtováním daňové povinnosti,
- uzavřením účtů.

Následující tématem propojující se s ekonomikou jsou **daně**. Konkrétně obsahují:

- daň z přidané hodnoty,
- daň silniční,
- daň ze závislé činnosti,
- daň z příjmu fyzických osob,
- daň z příjmu právnických osob.

Zbývajících 58 vyučovacích hodin je věnováno zpracováním projektu. (Lukšová, Tématický plán, 2012)

### **3.3 Porovnání učebních plánů u OA a SOŠ**

Následující kapitola analyzuje dosavadní rozbor učebních plánů u stříbrské obchodní akademie a Střední odborné školy ve Stříbře. Jejím cílem bude porovnat tematické učební plány těchto škol u daných problematik, tedy účetnictví a daňové soustavy.

#### **3.3.1 Srovnání učebních plánů z účetnictví**

Z předcházejících rozborů je vidět, že každá ze škol má svá specifika. Sice je v obou vyučováno účetnictví, v každé z nich však na jiné úrovni. Obchodní akademie připravuje studenty na povolání zaměřené na výkon ekonomických, obchodně podnikatelských a administrativních činností v podnicích všech právních forem. Podle Školního vzdělávacího programu se studenti po studiu mohou hlásit například na tyto pracovní pozice: ekonom, účetní, finanční referent, referent marketingu, asistent, administrativní pracovník, obchodní zástupce, referent ve státní správě, bankovní nebo pojišťovací pracovník. Z výše uvedeného je patrné, že účetnictví je pro studium na této škole podstatnou a nepostradatelnou záležitostí. Účetnictví není důležité jen pro budoucí účetní, ale i jiné jmenované pozice. Bez základů této problematiky by se neobešli i někteří výše jmenovaní. Tomuto předmětu je tedy při studiu věnováno mnoho času a je na něj kladen velký důraz. Studenti z něj skládají jak ústní maturitní zkoušku, tak praktickou. Absolventi obchodní akademie jsou tedy vybaveni rozsáhlými znalostmi účetnictví.

Na Střední odborné škole ve Stříbře je sice také vyučováno účetnictví, ale určitě není tou podstatnou částí studia. Podle Školního vzdělávacího programu absolventi oboru veřejnosprávní činnost disponují kompetencemi pro činnost referenta státní správy, samosprávy na obecních, městských a magistrátních úřadech. Uplatní se v oblasti hospodaření s majetkem obce, umí vést evidenci podle závazně platných předpisů, agendu správních a samosprávných komisí. Absolvent oboru agropodnikání je podle Školního vzdělávacího programu je kvalifikovaným pracovníkem, který zajišťuje ucelené technologické postupy při pěstování rostlin a chovu zvířat. Uplatní se zejména v typových pozicích zemědělský technik agronom, zemědělský technik zootechnik, zemědělský technik farmář, pracovník provozních úseků zpracovatelského průmyslu, poradce organizací a podnikatelů pro zemědělství, pracovník inspekce kvality zemědělských výrobků, odborný pracovník údržby krajiny a rozvoje regionu v EU. Z těchto uvedených možností studentů lze usoudit, že hlavní část studia na této škole je

zaměřená jiným směrem, než studium na obchodní akademii. Jádrem studia na obchodní akademii je ekonomické zaměření, naopak na SOŠ je ekonomické zaměření spíše okrajové. Přestože by se dalo říci, že obor veřejnosprávní činnost na Střední odborné škole je zaměřen více ekonomicky a administrativně, než obor agropodnikání, mají přibližně stejný tematický obsah předmětu účetnictví a při studiu je používána stejná učebnice. Na druhou stranu, výuce účetnictví jsou na prvním jmenovaném oboru věnovány dva roky, zatímco na druhém pouze rok. Je tedy zřejmé, že i ze stejné učebnice nemůže být látka probrána tolik dopodrobna. Je patrné, že z časového hlediska je na tom obchodní akademie ze všech zmiňovaných oborů nejlépe. Účetnictví je vyučováno tři roky, během nichž jsou prostudovány tři učebnice.

Studium účetnictví je na obou školách rozšířeno o výuku účetního softwarového programu. Každá používá jiný program, obchodní akademie STEREO, SOŠ naopak software Pohoda. Patrný rozdíl je již v časové dotaci k tomuto předmětu, na OA je účetnímu programu věnován celý školní rok a je vyučován jako samotný předmět, který je doplňkem ke standardní výuce. Naopak na Střední odborné škole je program používán na úkor klasické výuky s učebnicemi a to pouze v několika vyučovacích hodinách.

Podrobné srovnání je přehledně znázorněno v následující tabulce. Pokud je daná oblast účetnictví v uvedené škole vyučována, buňka je označena **V**, pokud není znak **X**.

Tab. č. 1: Porovnání učiva jednotlivých škol v oblasti účetnictví

Téma	OA	SOŠ		Časová dotace (vyučovací hodiny)		
		veřej. čin.	agropod.	OA	veřej. čin.	agropod.
Úvod do uče (podstata, význam, funkce)	✓	✓	✓	3	1	1
Účetní doklady (význam, druhy, náležitosti, oběh)	✓	✓	✗	8	9	x
Majetek podniku, zdroje financování a inventura	✓	✓	✗	4	10	x
Daňová evidence	✓	✓	✗	15	16	x
Základy účetnictví (rozvaha, změna rozvahových položek, rozvahové účty, výsledkové účty, podvojný zápis, účty syntetické a analytické)	✓	✓	✗	26	30	x
Základní účtování jednotlivých položek						
Účtování finančního majetku	✓	✓	✓	6	3	8
Účtování DPH	✓	✓	✗	3	2	x
Účtování materiálu	✓	✓	✓	7	6	4
Účtování zboží	✓	✓	✓	5	2	6
Účtování dlouhodobého hmotného majetku, odpisy	✓	✓	✓	6	9	6
Účtování mezd	✓	✓	✓	6	4	4
Účtování výrobků	✓	✗	✓	5	x	3
Účtování nákladů a výnosů	✓	✓	✓	6	10	5
Účetní technika	✓	✗	✗	8	x	x
Právní úprava účetnictví	✓	✗	✗	2	x	x
Podrobný rozbor jednotlivých položek						
Zásoby	✓	✗	✗	22	x	x
Dlouhodobý majetek	✓	✗	✗	16	x	x
Krátkodobý fin. majetek a krátkodobé fin. úvěry	✓	✗	✗	12	x	x
Zúčtovací vztahy	✓	✗	✗	16	x	x
Kapitálové účty	✓	✗	✗	11	x	x
Účtování nákladů a výnosů	✓	✗	✗	18	x	x
Účetní uzávěrka a závěrka	✓	✗	✓	17	x	13
Manažerské účetnictví	✓	✗	✗	22	x	x
Formy podnikání z účetního a daňového hlediska	✓	✗	✗	25	x	x
Finanční analýza	✓	✗	✗	5	x	x
Počítačové účetnictví	✓	✓	✗	60	9	x

Zdroj: vlastní zpracování

Veškeré výše uvedené závěry potvrzuje i přehledná tabulka. Obchodní akademie probírá danou problematiku více do hloubky jak z obsahového hlediska, tak z časového.

### 3.3.2 Srovnání učebních plánů u daňové soustavy

Jak již vyplynulo z předchozích argumentů, žádná z jmenovaných škol není přímo zaměřena na vzdělávání v oblasti daňové problematiky. Ani v jedné z nich není samostatný předmět věnovaný daňové soustavě. Na obchodní akademii, je tato problematika součástí předmětu Soustava daní a pojištění, na SOŠ jsou s daněmi studenti seznámeni v účetnictví a ekonomice, avšak pouze se základními znalostmi. I



přesto je však možné říci, že obchodní akademie této problematice věnuje větší pozornost. To je dokázáno i následující tabulce, která zobrazuje podrobně probíraná témata oblasti daňové soustavy v jednotlivých školách.

Tab. č. 2: Porovnání učiva jednotlivých škol v oblasti daňové soustavy

Téma	OA	SOŠ		Časová dotace (vyučovací hodiny)		
		veřej. čin.	agropod.	OA	veřej. čin.	agropod.
Funkce daňové soustavy a její struktura	✓	✓	✗	1	10	x
Základní pojmy	✓	✓	✗	1		x
Daň z příjmů	✓	✗	✓	9	x	3
Daň z nemovitostí	✓	✗	✗	6	x	x
Daň z přidané hodnoty	✓	✗	✓	6	x	4
Spotřební daně	✓	✗	✗	4	x	x
Daň dědická, darovací, z převodu nemovitostí	✓	✗	✗	4	x	x
Silniční daň	✓	✗	✓	3	x	1
Správa daní	✓	✗	✗	3	x	x

Zdroj: vlastní zpracování

### 3.4 Porovnání učebních plánů se školními vzdělávacími programy (ŠVP)

V období let 2003 až 2006 byly v oblastí klíčových kompetencí na mezinárodní úrovni zaznamenány významné posuny: na základě rozsáhlých výzkumů klíčových kompetencí postupně došlo ke konsensu o jejich pojetí vymezení. Dále se utvořil společný rámec pro jejich konkrétnější definování a identifikaci a v návaznosti na to byla formulována doporučení k jejich uplatňování ve vzdělávacích systémech členských zemí EU.

Klíčové kompetence byly pojímány jako „základní klíčové dovednosti“, které podporují adaptabilitu člověka a jsou nezbytné pro výkon téměř všech povolání a také pro úspěšné učení. Doporučení směřovala k tomu, aby tyto dovednosti byly integrovány do kurikula i jednotlivých programů středních škol, které by na jejich rozvoj měly klást důraz. Jako klíčové kompetence zde byly vymezeny: komunikativní dovednosti, numerické dovednosti, práce s informacemi a znalosti technologií, dovednosti řešit problémové situace a personální a interpersonální dovednosti.

Klíčové kompetence jsou v evropském rámci pojímány jako kombinace znalostí, dovedností a postojů odpovídajících určitému kontextu a definovány jako kompetence,

kteře všichni potřebují ke svému osobnímu naplnění a rozvoji, aktivnímu občanství, sociálnímu začlenění a pro pracovní život. (Jezberová, 2006)

Národní program vzdělávání v České republice, tzv. Bílá kniha, a zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) zavádějí do vzdělávací soustavy nový systém vzdělávacích programů. Jsou to tzv. kurikulární dokumenty, které jsou tvořeny na dvou úrovních: státní – v podobě Národního programu vzdělávání a rámcových vzdělávacích programů (*RVP*) a školní – v podobě školních vzdělávacích programů (*ŠVP*), podle kterých se uskutečňuje vzdělávání v konkrétní škole. (Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání 63-41-M/02 Obchodní akademie, 2007, [online])

Této problematice budou věnovány další kapitoly, které provedou srovnání těchto dvou úrovní.

### **3.4.1 Porovnání učebních plánů se ŠVP u OA**

Jak již bylo zmíněno dříve, učební plány obchodní akademie jsou tvořeny učiteli podle Školního vzdělávacího programu – Obchodní akademie se zaměřením na podnikání a služby cestovního ruchu ve 2. ročníku a Školního vzdělávacího programu – Základ profesního života ve 3. a 4. ročníku.

ŠVP jsou mnohem rozsáhlejší než tematické učební plány. Nejsou zde uvedena pouze konkrétní témata, která mají být součástí učebních plánů. Obsahují i obecnější informace týkající se studentů a učiva. Části ŠVP, které jsou totožné s tematickými učebními plány jsou:

- název vzdělávacího předmětu,
- obor vzdělávání,
- celkový počet vyučovacích hodin,
- platnost dokumentu,
- průřezová témata,
- mezipředmětní vztahy.

V první části jsou uvedeny obecné informace, které mohou sloužit učitelům jako návod a postup při vedení hodin účetnictví a předávání informací žákům. Jedná se o tyto části, které jsou obsaženy ve ŠVP, ale nejsou již součástí tematických učebních plánů:

- forma vzdělávání,
- obecné cíle předmětu,
- didaktické pojetí výuky,
- přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí (obsahuje kompetence učení, kompetence k řešení problémů, komunikativní kompetence, personální a sociální kompetence, občanské kompetence a kulturní povědomí, kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, matematické kompetence, kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi, kompetence provádět typické podnikové činnosti, kompetence efektivně hospodařit s finančními prostředky,
- metody a formy výuky – je kladen důraz na praktické procvičování, individuální zpracování účetních dokladů,
- hodnocení výsledků žáků,
- mezipředmětní vztahy – v této části jsou ve ŠVP navíc uváděna ekonomická cvičení, bankovníctví, písemná a elektronická komunikace, právo a informační a komunikační technologie.

Tematické učební plány uvádějí navíc oproti ŠVP v oblasti průřezových témat bod člověk a životní prostředí.

### Účetnictví

Při zaměření na konkrétní učivo účetnictví, dá se konstatovat, že učební plány jsou rozsáhlejší. Jednotlivé názvy kapitol přesně kopírují ŠVP, tematické učební plány obsahují v některých částech více podkapitol.

V kapitole úvod do účetnictví je navíc uváděno: způsoby vedení evidence podnikatelské činnosti a finanční a manažerské účetnictví.

Kapitola základy účtování na syntetických účtech obsahuje navíc nad obsah ŠVP bod DPH a její účtování.

Technické zhodnocení dlouhodobého majetku je nad rámec zmiňováno v kapitole dlouhodobý majetek.

Finanční analýza kromě uvedených bodů ve ŠVP navíc popisuje poměrové ukazatele finanční analýzy, interpretace výsledků finanční analýzy a přehled o peněžních tocích.

#### Počítačové účetnictví, Soustava daní a pojištění

Tematické plány učebních plánů předmětů počítačové účetnictví a soustava daní a pojištění jsou sestaveny na základě jmenovaného Školního vzdělávacího programu a přesně ho kopírují.

### **3.4.2 Porovnání učebních plánů se ŠVP u SOŠ**

Učební plány Střední odborné školy oboru veřejnosprávní činnost jsou sestavovány na základě Školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání 68-43-M/01 Veřejnosprávní činnosti. Obor agropodnikání Střední odborné školy ve Stříbře se řídí Školním vzdělávacím programem pro obor vzdělání 41-41-M/01.

Tyto programy obsahují mnohem více informací než učební plány. Kromě konkrétních učebních témat obsahují také obecné cíle předmětu, charakteristiku učiva, strategii výuky, hodnocení žáků, přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat.

Po obsahové části učiva jsou ŠVP také rozsáhlejší. Kromě daných témat jsou součástí také výsledky vzdělávání. Ty vysvětlují, jakých znalostí by měl žák na konci studia dosáhnout. Učivo učebních plánů je sestaveno na základě ŠVP, obsahově jsou témata předmětů tedy úplně totožná.

### ***3.5 Porovnání učebních plánů a ŠVP s Rámcovými vzdělávacími programy (RVP)***

#### **3.5.1 Porovnání učebních plánů a ŠVP s RVP u OA**

Rámcový vzdělávací program usiluje o podporu pedagogické samostatnosti škol, proto vymezuje pouze požadované výsledky vzdělávání a nezbytné prostředky k jejich dosažení. Samotný způsob realizace vymezených požadavků je ponechán na školách.

Rámcový vzdělávací program udává strukturu školních vzdělávacích programů a učebních plánů.

RVP neobsahuje konkrétní předměty, vyjmenovává pouze oblasti, které jsou důležité při studiu ekonomického zaměření na obchodní akademii. Pro účetnictví a daňovou soustavu je tato oblast nazývána Finance, daně, finanční trh. Jelikož tento okruh zahrnuje i jiné předměty než účetnictví a daňovou soustavu a neobsahuje podrobný obsah, nelze jej přímo srovnávat s rozsáhlými učebními plány a ŠVP. Naopak je možné konstatovat, že veškerá účetní a daňová témata obsažená v této kapitole RVP jsou také součástí ŠVP i školních učebních plánů. Je tedy patrné, že obchodní akademie a učitelé sestavující učební plány a ŠVP dodržují obsah uvedený v RVP. Jak je požadováno, tak i vyvíjí iniciativu, rozšiřuje dané kapitoly o další témata.

### **3.5.2 Porovnání učebních plánů a ŠVP s RVP u SOŠ**

Obsah vzdělávání v RVP je koncipován nadpředmětově podle vzdělávacích oblastí, které usilují o funkční propojení teorie a nácviku dovedností. Kurikulární rámce rozpracuje škola ve školním vzdělávacím programu do vyučovacích předmětů, popř. dalších vzdělávacích aktivit a činností. Problematiky, které jsou součástí analýzy, tedy účetnictví a daňová soustava, obsahuje oblast ekonomika v Rámcovém vzdělávacím programu pro obor vzdělání 68-43-M/01. Cílem tohoto obsahového okruhu je rozvíjet ekonomické myšlení žáků a umožnit jim pochopit mechanismus fungování tržní ekonomiky, porozumět podstatě podnikatelské činnosti a principu hospodaření podniku. Žáci získají předpoklady pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit a naučí se orientovat v právní úpravě podnikání. Součástí je učivo o marketingu a managementu a využití jejich nástrojů při řízení provozu hospodářských subjektů různých úrovní. Důležitá je také znalost fungování finančního trhu, národního hospodářství a EU. Okruh zahrnuje i učivo z oblasti veřejných financí a účetnictví. Obsahový okruh je úzce propojen s průřezovým tématem člověk a svět práce a zároveň je propojen i se standardem finanční gramotnosti pro střední vzdělávání.

Daňová soustava uvádí základní orientaci v soustavě daní a registraci k daním, vyhotovení daňového přiznání, rozlišení principu přímých a nepřímých daní, vedení daňové evidence pro plátce i neplátce DPH.

V základech účetnictví je zmiňována základní orientace v zákonu o účetnictví, práce s účetními doklady a účetními knihami.

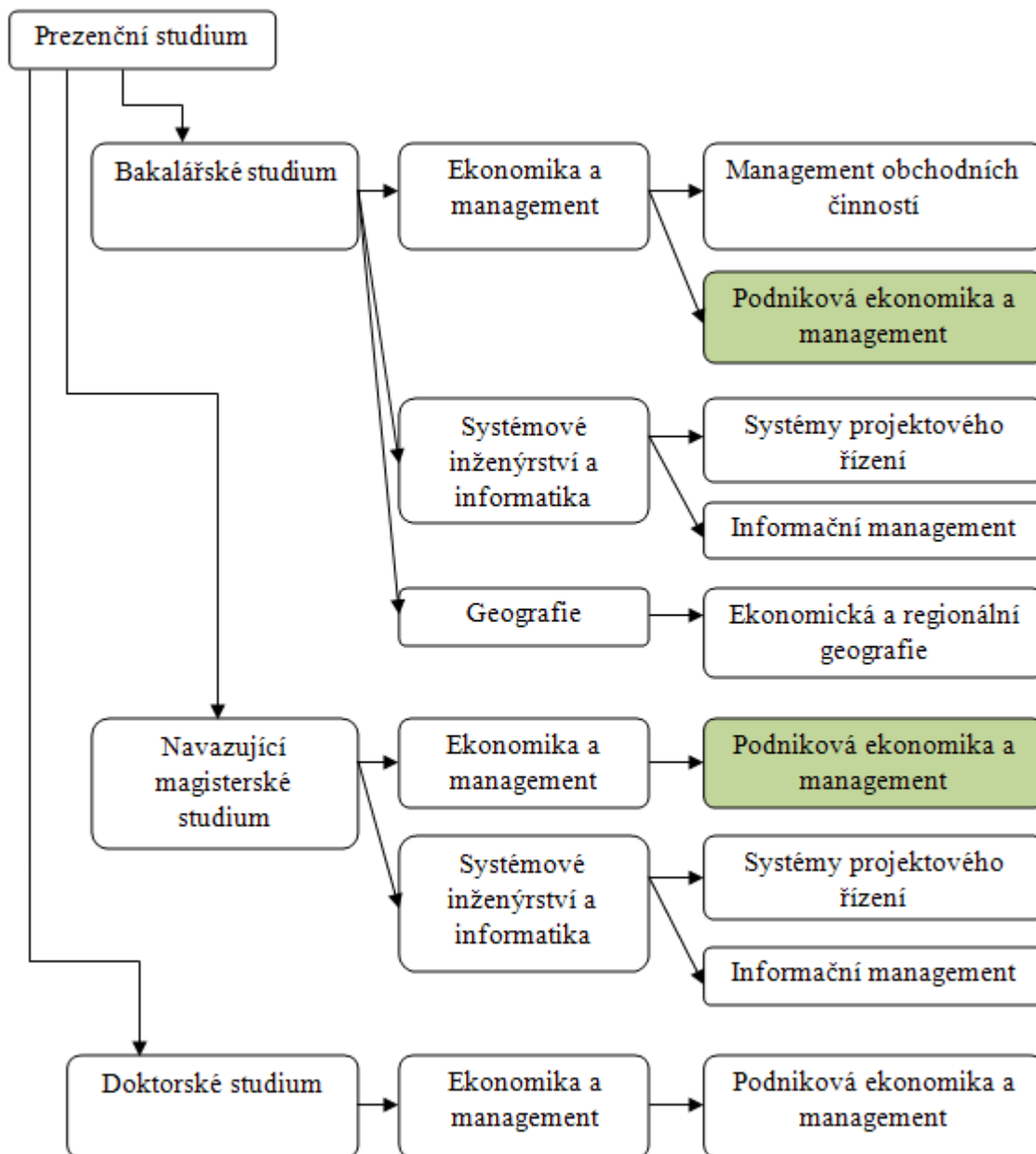
Jak je vidět z výše uvedeného, ŠVP i tematické učební plánu oboru veřejnosprávní činnost obsahují mnohem více učiva, než je požadováno z RVP. Rámcový vzdělávací program uvádí pouze základní teoretické předpoklady, zatímco Školní vzdělávací program i učební plán obsahují více účetních témat, řeší jejich problematiku více do hloubky a jsou zaměřeny také na praktické ukázky účtování a souvislých účetních příkladů. Konkrétně je v RVP zmiňována pouze kapitola základy účetnictví, zatímco další dva analyzované dokumenty jsou rozšířeny také o témata majetek podniku, daňová evidence a podvojně účetnictví.

Obor agropodnikání a sestavování zmíněných dokumentů je podřízeno Rámcovému vzdělávacímu programu pro obor vzdělání 41-41-M/01. Pro tuto práci je podstatná vzdělávací oblast ekonomické vzdělávání, jehož cílem je rozvíjet ekonomické myšlení žáků. Součástí programu je daňová soustava, která uvádí jako povinné body orientace v soustavě daní a registraci k daním, schopnost vyhotovit daňové přiznání, rozlišení principu přímých a nepřímých daní a vedení daňové evidence pro plátce i neplátce DPH. Oblast účetnictví již není dále vůbec zmíněna. ŠVP a tematické učební plány jsou ale zaměřeny i na účetnictví, a to díky iniciativě učitelů a ředitele školy, který je zodpovědný za tvorbu Školního vzdělávacího programu.

## **4 TEMATICKÁ NÁPLŇ UČEBNÍCH PLÁNŮ NA VŠ**

Úkolem následující kapitoly je seznámení s tematickým obsahem účetnictví a daňové soustavy na vysoké škole. Analýza bude provedena na Fakultě ekonomické Západočeské univerzity v Plzni. Pro rozbor bude podstatná jedna z pěti kateder na fakultě, konkrétně katedra financí a účetnictví (KFU). Její činnost je zaměřena na výuku široké škály předmětů z oblasti financí a účetnictví. Je potřeba dodat, že studium na bakalářském stupni je zaměřeno hlavně na výstup pro praxi, což plyne i z vyučovaných předmětů, např. účetnictví, manažerské účetnictví, veřejné finance, podnikové finance a mnoho dalších. Metodologie výuky na magisterském studiu je zaměřena na moderních přístupech a studenti nacházejí uplatnění se svými teoretickými znalostmi hlavně ve finanční sféře, které získali např. z těchto předmětů: finanční řízení, finanční audit, controlling, mezinárodní účetnictví IAS/IFRS aj. Výuka těchto předmětů je součástí studijního plánu v programu Ekonomika a management a studijního oboru Podniková ekonomika a management, jak znázorňuje diagram studijních programů. Následující kapitola bude dále rozdělena na oblast účetnictví a oblast daňové soustavy.

Obr. č. 1: Struktura studijních programů na FEK ZČU



Zdroj: vlastní zpracování

#### 4.1 Tematická náplň účetnictví na VŠ

Účetnictví je důležitou součástí studijních plánů na ekonomické fakultě. Na Západočeské univerzitě této fakulty se s ním studenti setkávají v každém ročníku jak bakalářské studia, tak navazujícího magisterského. Bakalářské studium zahrnuje tyto předměty seřazené podle návaznosti: Základy účetnictví, Účetnictví 1, Účetnictví 2,



Účetnictví malých a středních podniků na PC, Manažerské účetnictví. Na navazující magisterské studium je vyučováno Účetnictví IAS/IFRS a Účetnictví 4.

Prvním předmětem seznamující studenty s touto problematikou je Základy účetnictví (ZUC). Dříve byl tento předmět nepovinný a sloužil jako základní seznámení s účetnictvím hlavně pro studenty gymnázia nebo jiné střední školy, kde součástí výuky účetnictví nebylo. Nyní už jsou Základy účetnictví povinné pro všechny nastupující studenty. Jeho cílem je objasnit studentům základní principy vedení účetnictví. Podle univerzitního portálu ([www.portal.zcu.cz](http://www.portal.zcu.cz)) jsou hlavními tématy přednášek tyto kapitoly:

- **úvod do základů účetnictví** – zahrnující předmět a metody účetnictví, majetek a nutnost jeho evidence, financování podniku, uživatelé účetních informací,
- **základní elementy účetní závěrky**, jejíž součástí jsou aktiva jako složky majetku podniku, pasíva jako zdroje financování, rozvaha, změny rozvahových stavů, rozpis rozvahy na účty, účtování na účtech a výsledek hospodaření,
- **význam a funkce účetnictví** – konkrétně je sledována právní úprava a metodické prvky účetnictví, národní úprava, zákon o účetnictví, České účetní standardy, účtová osnova, účtování na účtech, kontrola správnosti účetnictví,
- **vztah účetnictví a daní** – ukazuje problematiku daňového systému v ČR, daně z přidané hodnoty, účtování DPH, daňovou povinnost, daňový odpočet, přiznání k DPH,
- **oceňování a účtování aktiv a dluhů** - zahrnuje význam oceňování, zásoby a jejich oceňování a účtování, dlouhodobý majetek, odepisování, účtování, pokladní hotovost, ceniny,
- **výsledek hospodaření podniku** – ukazuje pojem nákladů a jejich zobrazení, mzdové náklady, účtování mezd, výnosy a jejich zobrazení, výsledek hospodaření, účetní zjištění, základ daně a daňovou povinnost. (KFU/ZUC – Základy účetnictví, 2008, [online])

Jak lze vidět z uvedených témat, jedná o základní problematiku účetnictví, se kterou je potřeba se seznámit před dalšími navazujícími předměty obsažené ve studijním plánu. Absolventi gymnázií či jiných středních škol bez vyučování účetnictví získají prvotní

důležité znalosti v této oblasti podstatné pro další studium. Absolventi obchodních akademií či jiných středních škol s výukou účetnictví si zopakují daná témata.

Studium účetnictví pokračuje předmětem Účetnictví 1 (UC1), kde se předpokládají základní účetní znalosti a dovednosti získané v předmětu Základy účetnictví. Podle univerzitního portálu ([www.portal.zcu.cz](http://www.portal.zcu.cz)) je cílem předmětu seznámit studenty se systémem vedení finančního účetnictví podnikatelů, vysvětlit základní účetní principy, nástroje a metodické prvky v účetnictví. Dále identifikovat základní elementy účetní závěrky, naučit aplikovat metody oceňování, účtování a vykazování podnikatelů v ČR. Konkrétním obsahem tohoto předmětu jsou následující témata:

- význam a funkce účetnictví, mezinárodní účetnictví, účetnictví v ČR,
- majetek podniku, zdroje jeho krytí, náklady a výnosy,
- účty rozvahové, výsledkové, nástroje průkaznosti účetnictví,
- účetní záznamy, kontrolní systém v účetnictví,
- zobrazení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku v účetnictví,
- zobrazení dlouhodobého finančního majetku v účetnictví,
- zobrazení zásob v účetnictví,
- krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry v účetnictví,
- zúčtovací vztahy v účetnictví,
- kapitál a dlouhodobé závazky v účetnictví,
- náklady a výnosy, výsledek hospodaření,
- účetní uzávěrka,
- účetní závěrka a její využití při řízení podniku. (KFU/UC1 – Účetnictví 1., 2013, [online])

Pokud se porovná obsah těchto dvou prozatím zmíněných předmětů, teda Základů účetnictví a Účetnictví jedna, je vidět, že některé kapitoly jsou zmiňovány v obou těchto předmětech, např. význam a funkce účetnictví. Jedná se však pouze o základní problematiku, která je důležitá pro pochopení podstaty účetnictví. Jak je vidět ZUC se snaží spíše vysvětlit podstatné první znalosti, které jsou důležité pro navazující studium, naopak UC1 se zabývá již definicemi jednotlivých složek rozvahy a jejich účtováním.

Na tyto předměty dále navazuje Účetnictví 2 (UC2), jehož cílem je podle univerzitního portálu [www.portal.zcu.cz](http://www.portal.zcu.cz) objasnit studentům specifika účtování různých podnikatelských subjektů, formulovat význam a postup rozboru kapitálu, definovat

proces auditu a posoudit vypovídací schopnost účetní závěrky při finančním řízení aktiv resp. pasiv. UC2 je rozděleno do těchto podkapitol:

- účtování obchodních společností - v.o.s., k.s.,
- účtování obchodních společností - kapitálové společnosti,
- majetkové a dlužné cenné papíry – akcie, dluhopisy, směnky,
- účtování obchodních společností - zvláštní účetní případy (leasing, kursové operace, deriváty, podrozvahové účty),
- oceňování aktiv a závazků - oceňovací základny, vliv inflace na uchování finančního kapitálu , oceňování v běžných cenách, uchování produkčního kapitálu,
- účetní závěrka - závěrkové operace, reálná hodnota , kursové přepočty , opravné položky , rezervy , odložená a splatná daň,
- účetní závěrka - aktuální struktura českých účetních výkazů, srovnání českých výkazů se 4. direktivou, srovnání českých výkazů s IAS/IFR, příloha účetní závěrky, výroční zpráva,
- výkaz cash flow a přehled o změnách vlastního kapitálu,
- finanční analýza - význam a metody finanční analýzy, poměrové ukazatele, klasifikace a interpretace poměrových ukazatelů, soustavy poměrových ukazatelů, ukazatele kapitálového trhu,
- konsolidace, změny v právních normách,
- audit a etika v účetnictví,
- vnitropodnikové účetnictví. (KFU/UC2 – Účetnictví 2, 2009, [online])

Z uvedeného přehledu vyplývá, že tento předmět již obsahuje hlubší problematiku účetnictví a je důležitá znalost základních znalostí z předcházejících předmětů k pochopení navazujících témat. Během tohoto předmětu již nejsou prohlubovány znalosti pouze z problematiky účetnictví, ale jsou zde vidět i návaznosti na jiná finanční témata, která s účetnictvím úzce souvisí.

Kromě těchto povinných předmětů pro všechny studenty bakalářského studia FEK jsou vyučovány předměty Účetnictví malých a středních podniků na PC (UC3) a Manažerské účetnictví (MUC). Tyto dva zmiňované předměty jsou povinně volitelné pro obor Podniková ekonomika a management.

Cílem předmětu Účetnictví malých a středních podniků na PC, který je uvedený na univerzitním portálu, je seznámit studenty s možnostmi vedení daňové evidenci a účetnictví na počítači pomocí softwarových nástrojů, naučit se praktické vedení účetnictví s využitím účetního softwaru. Obsahem UC3 je:

- úvod do výuky účetnictví na počítači, představení účetního SW, založení účetní jednotky a nastavení základních parametrů, skladové hospodářství, evidence dlouhodobého majetku, dodavatelsko-odběratelské vztahy, fakturace, personalistika, evidence mezd a jejich účtování, účtování finančního styku - banka, pokladna, kniha jízd, cestovní příkazy, daň silniční, evidence DPH, zálohové listy, sestavení daňového přiznání, účetní uzávěrka a kontrola účetnictví, účetní závěrka a výstupy z účetnictví. (KFU/UC3 – Účetnictví malých a středních podniků na PC, 2013, [online])

Podle univerzitního portálu seznamuje Manažerské účetnictví studenty se základními metodami a nástroji manažerského účetnictví. Úkolem je analyzovat, interpretovat a komunikovat výstupy manažerského účetnictví ve vztahu k uživatelům informačního systému podniku a jeho subsystémům podporujícím řízení. Student získává dovednosti měření a řízení hospodárnosti, účinnosti a efektivnosti podnikových procesů a výkonů. Obsahem přednášek jsou tyto oblasti:

- předmět a pojem manažerského účetnictví jako nástroj řízení, vývojové tendence manažerského a nákladového účetnictví ve světě, v EU a v ČR, vztah manažerského účetnictví k ostatním složkám informačního systému podniku, úkoly manažerského účetnictví a význam pro podporu řízení úspěšného podniku i podniku v ohrožení, způsoby a formy vedení vnitropodnikového účetnictví, účtování v jednookruhové soustavě účetnictví, účtování v dvouokruhové soustavě účetnictví, centralizovaný a decentralizovaný přístup, účtování zásob vlastní výroby, výkaz výkonů středisek, specifika plánů a rozpočtů v tržním hospodářství, řízení po linii vnitropodnikových útvarů, alokace nákladů, kalkulace a kalkulační systémy, druhy a sestavení klasických a controllingových kalkulací, metoda ABC, možnosti využití klasických kalkulací a metody ABC pro řízení nákladů, odpovědnostní účetnictví, odpovědnostní střediska a principy, náklady a jejich podstata a jejich řízení, klasifikace nákladů v manažerském účetnictví, pojetí nákladů v účetnictví a nákladové modely, nákladové úlohy nevyžadující vklady prostředků - krátkodobé rozhodovací úlohy, klasifikační CVP analýza, bod zvratu a citlivost, příspěvek k tržbám, jednotková marže, směrnice

nákladových přímek, manažerské účetnictví a cenová rozhodování, cena jako nástroj řízení, rozhodovací úlohy s dlouhodobými efekty, které vyžadují vklady prostředků, hodnocení investic, rozdílové metody a jejich využití v řízení, cash-flow a jeho rozpočtování, metody cash-flow, cash-flow jako výkaz. (KFU/MUC – Manažerské účetnictví, 2010, [online])

#### **4.2 Tematická náplň daňové soustavy na VŠ**

Na bakalářském studiu je pro tuto problematiku určen předmět Veřejné finance (VF), jehož cílem je podle univerzitního portálu uvést studenty do problematiky veřejných financí v ČR, charakterizovat základní druhy veřejných příjmů, vysvětlit postup výpočtu daní a pojistného na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, charakterizovat soustavu veřejných rozpočtů v ČR, vysvětlit problematiku státního rozpočtu, principy financování územních samosprávných celků a veřejnoprávních organizací, vysvětlit problematiku veřejných výdajů v ČR. Jak lze vidět náplní předmětu není pouze daňová soustava, ale i jiné finanční záležitosti. Většina cvičení je však věnována pouze daňové soustavě a to podrobnému výpočtu přímých i nepřímých daní na mnoha variantách. Kromě učebnice vytvořené vyučujícími, která je přizpůsobena výuce tohoto předmětu, se studenti detailně seznamují i s daňovými zákony, které jsou pro ně podstatnou pomůckou při výpočtu všech daní. (KFU/VF – Veřejné finance, 2012, [online])

Navazující předmět, který má za úkol prohloubit znalosti o daních získané v předmětu Veřejné finance, ukázat propojenost daní s celou ekonomikou, poukázat na legislativní úpravu daní a základní principy daňových systémů ve vyspělých zemích, rozebrat správu daní se zaměřením na postavení jednotlivých subjektů v daňovém řízení, práva a povinnosti daných subjektů, vysvětlit vyplňování daňových přiznání a problematiku registrace k daním, se nazývá Daně. Ten ale již není součástí stejného zaměření jako je účetnictví. (KFU/DAN – Daně, 2012, [online])

#### **4.3 Srovnání návaznosti učiva na SŠ a VŠ**

##### Účetnictví

Pro porovnání učiva mezi SŠ a FEK je důležité bakalářské studium. Jak již bylo řečeno, právě jeho úkolem je připravit studenty pro budoucí praxi. Účetnictví je vyučováno i na navazujícím magisterském studiu, avšak lze říci, že již na „pokročilejší“ úrovni a není

možné jej porovnávat se střední školou. Během zmiňovaných předmětů Účetnictví IAS/IFRS a UC4 jsou probírány tato odborná témata:

- celosvětově akceptované standardy IAS/IFRS a podrobný rozbor koncepčního rámce, jednotlivých složek standardu, mezitímní účetní výkaznictví, účetní závěrka dle IAS/IFRS, konsolidovaná účetní závěrka,
- základní seznámení s US GAAP,
- historická vývoj účetnictví, nefinanční reporting, legislativní aspekty vedení účetnictví, problematika oceňování, nadnárodní společnosti a konsolidace, forenzní účetnictví a hospodářská kriminalita a kreativní účetnictví. (KFU/UC5 – Účetnictví IAS/IFRS, 2011, [online]), (KFU/UC4 – Účetnictví 4, 2013, [online])

Z výše uvedeného je vidět, že problematika předmětů navazujícího magisterského studia se nedá srovnávat s účetnictvím vyučovaným na středních školách. Ani jedno z vyjmenovaných témat není obsahem tematických učebních plánů na SŠ, proto je není možné srovnávat a dále jim již nebude věnována větší pozornost.

Dále tedy budou porovnány s učivem na SŠ pouze předměty účetnictví vyučované na bakalářském studiu, jejichž rozbor byl proveden v kapitole 4.1. Z analýzy uvedené v kapitole 3.3.1 je patrné, že obchodní akademie připravuje studenty pro praxi i budoucí studium na vysoké škole mnohem více než druhá zmiňovaná střední škola. Proto bude v této části provedeno porovnání pouze u OA.

Pro podrobnější přehled bude opět uvedena tabulka.

Tab. č. 3: Porovnání učiva účetnictví na OA a FEK

Téma	OA	FEK	Časová dotace	
			OA	FEK
Úvod do uce (podstata, význam, funkce)	✓	✓	145	52
Majetek podniku, zdroje financování a inventura	✓	✓		
Základy účetnictví (rozvaha, změna rozvahových položek, rozvahové účty, výsledkové účty, podvojný zápis, účty syntetické a analytické)	✓	✓		
Zobrazení zásob v účetnictví	✓	✓		
Zobrazení DM v účetnictví	✓	✓		
Krátkodobý fin. majetek a krátkodobé fin. úvěry	✓	✓		
Zúčtovací vztahy v účetnictví	✓	✓		
Kapitál a dlouhodobé závazky v účetnictví	✓	✓		
Účtování nákladů a výnosů, výsledek hospodaření	✓	✓		
Účetní uzávěrka a závěrka	✓	✓		
Daňová evidence	✓	✗	15	x
Manažerské účetnictví	✓	✓	22	52
Účtování obchodních společností	✓	✓	25	52
Majetkové a dlužné CP	✓	✓	5	
Leasing	✓	✓	4	
Deriváty	✗	✓	x	
Vliv inflace na uchování finančního kapitálu	✗	✓	x	
Oceňování aktiv a závazků	✗	✓	x	
Odložená daň	✗	✓	x	
Srovnání českých výkazů s IAS/IFRS	✗	✓	x	
Přehled o změnách vlastního kapitálu	✗	✓	x	
Konsolidace	✗	✓	x	
Změny v právních normách	✗	✓	x	
Audit	✗	✓	x	
Finanční analýza	✓	✓	5	
Počítačové účetnictví	✓	✓	60	26

Zdroj: vlastní zpracování

Vytvořená tabulka neuvádí všechny body účetnictví, které jsou vyučovány, podle uvážení má zobrazovat nejdůležitější kapitoly a hlavně ukazovat rozdíly mezi výukou na obchodní akademii a na fakultě ekonomické. První kapitoly, které jsou obsaženy v učebních plánech obou škol patří do předmětů ZUC a UC1. Tematický obsah je přibližně stejný, podstatný rozdíl se nachází však v časové náročnosti aktivity. Výuka těchto témat je na obchodní akademii vyučována skoro třikrát delší dobu než na vysoké

škole. Na druhou stranu je třeba říci, že studenti vysoké školy jsou více kvalifikováni a mají větší zájem o studium, než studenti středních škol. Je proto patrné, že výuka stejné látky jim zabere o něco méně času. Do jaké míry je toto tvrzení pravdivé bude také předmětem dotazníkového šetření obsaženého v další části diplomové práce. Ve výše uvedené tabulce jsou vybrána témata předmětu UC2, která již nejsou obsahem studijních plánů obchodní akademie, jedná se zejména o problematiku derivátů, vlivu inflace na uchování finančního kapitálu, odložené daně, srovnání českých výkazů s mezinárodními standardy, přehledu o změnách vlastního kapitálu, konsolidace, aktuálních změnách v právních normách a auditu. Úkolem účetnictví na počítači je na obou školách naučit se základní problematiku účetnictví používat pomocí účetních softwarů. Obě instituce se zabývají přibližně stejnými tématy, na obchodní akademii probíhá výuka jeden školní rok, na vysoké škole jeden semestr. Manažerské účetnictví je na střední škole součástí komplexního účetnictví a je vyučováno přibližně 22 hodin, zatímco na fakultě ekonomické má svůj samostatný předmět po celý semestr, tedy o 30 hodin více. Není tedy možné znalosti z této problematiky u studentů srovnávat, díky předmětu MUC jsou jejich dovednosti mnohem rozsáhlejší a podrobnější. Jediné téma, které je možné vyzdvihnout u obchodní akademie a není součástí učiva na vysoké škole je daňová evidence. Studenti jsou seznámeni nejen se základní charakteristikou tohoto způsobu vedení účetnictví, ale také s vedením peněžního deníku příjmů a výdajů. Možnosti vedení daňové evidence podléhá jen málo podnikatelů, proto většina studentů s touto záležitostí v praxi nakonec do styku ani nepřijdou.

### Daňová soustava

Daňová soustava není tak široká problematika jako účetnictví. V obou případech jsou hlavními tématy základní charakteristiky, funkce, rozdělení a následně rozebrání jednotlivých daní. Na FEK nedochází jen k podrobnějšímu rozboru teorie, výuka je hlavně zaměřena na konkrétní ukázkové výpočty daní v mnoha variantách.



## 5 VÝZKUM PROVÁDĚNÝ V RÁMCI FEK

### 5.1 Popis vzorku respondentů

Dotazníkové šetření bude prováděno pod názvem Analýza vzdělávání v oblasti účetnictví na FEK ZČU v Plzni. Cílem šetření je posouzení názoru studentů na výuku účetnictví na fakultě ekonomické. Úkolem je zjistit pohled studentů na výuku účetnictví na střední a vysoké škole, na přínos, který jim výuka přináší. Dále je zkoumáno, jak studenti podporují poskytované učební opory, jaké změny by studenti uvítali a ty by poté mohly pomoci zkvalitnit výuku.

Výzkum bude proveden pouze formou dotazníkového šetření. Dotazník je sestaven z uzavřených otázek s možností uvedení jiné varianty a jednou otevřenou otázkou. Skládá se celkem z dvanácti otázek. Dotazníky byly rozdány studentům navazujícího magisterského studia Fakulty ekonomické Západočeské univerzity. Celkem byly vyhodnoceny dotazníky od 69 respondentů.

Z vyplněných 69 dotazníků absolvovalo 38 studentů obchodní akademii, 23 studentů gymnázium, 7 střední školu, kde bylo součástí výuky účetnictví a 1 student je absolventem hotelové školy, kde se s účetnictvím nesešel. Druh absolvované střední školy u dotazovaných studentů zobrazuje tabulka č. 4.

Tab. č. 4: Druh absolvované střední školy tazatelů

Škola	Gymnázium	Obchodní akademie	SŠ s vyučováním účetnictví	Jiné	Celkem
Počet studentů	23	38	7	1	69
Počet v %	33	55	10	1	100

Zdroj: vlastní zpracování

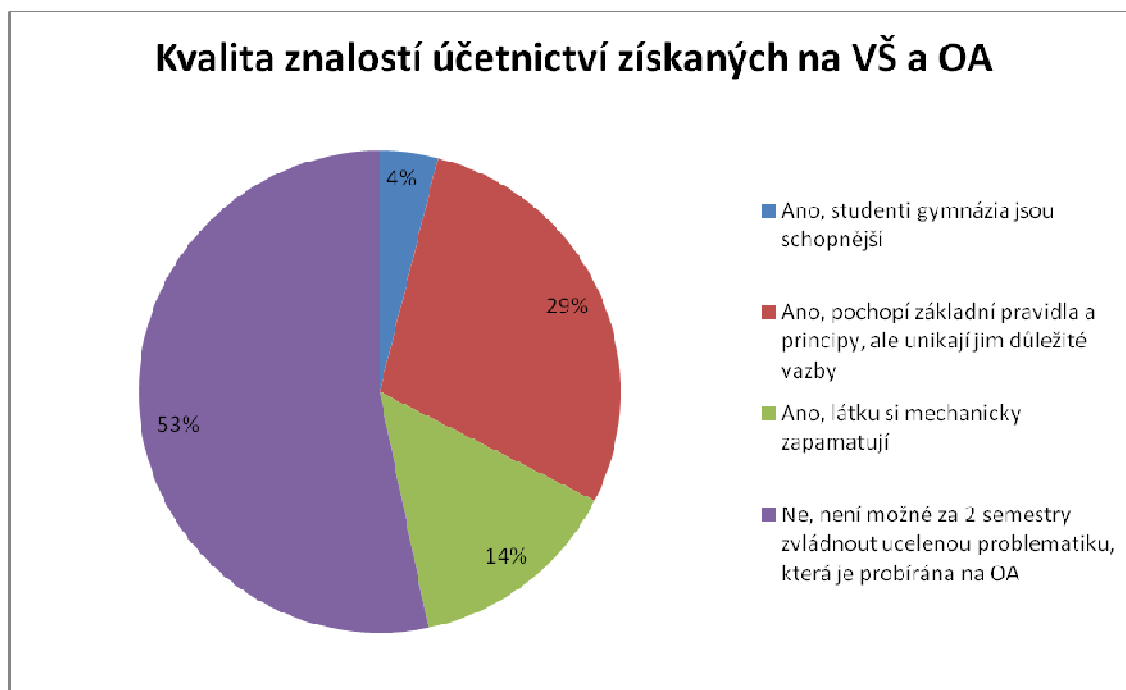
### 5.2 Výsledky šetření

Následující část bude věnována vyhodnocení dotazníkového šetření, jehož celé znění je k nahlédnutí v příloze č. 1.

Nyní budou postupně uvedeny otázky položené studentům v dotazníku. Každý graf koresponduje se zadanou otázkou.

První otázka zní: Myslíte si, že student gymnázia zvládne látku účetnictví během 2 semestrů (UC1, UC2) ve stejné kvalitě znalostí jako student obchodní akademie za 3 roky?

Obr. č. 2: Kvalita znalostí účetnictví získaných na VŠ a OA



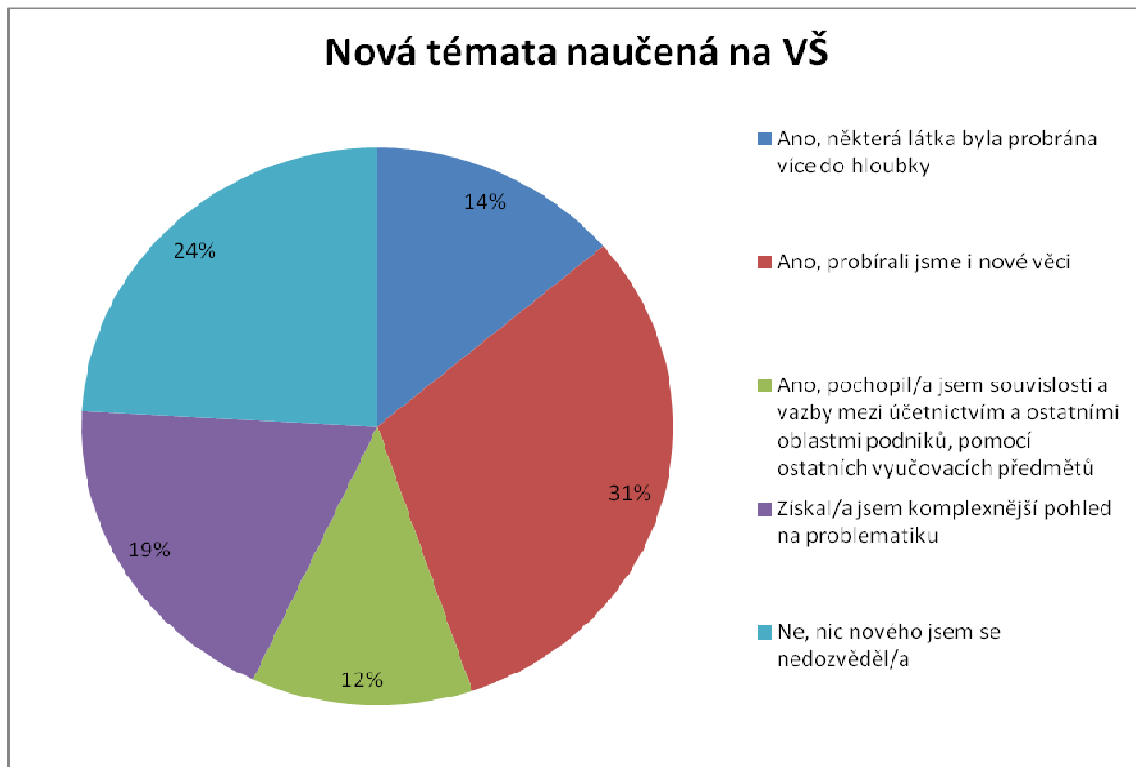
Zdroj: vlastní zpracování

Z vytvořeného grafu vyplývá, že většina studentů si myslí, že není možné se učivo účetnictví na vysoké škole naučit ve stejné kvalitě jako na obchodní akademii. Je však důležité říci, že tuto odpověď volili absolventi obchodních akademií. Druhá polovina studentů je přesvědčena o tom, že studenti gymnázií mají schopnost naučit se stejné množství látky za mnohem kratší čas, avšak chápou většinou jen základní pravidla a principy a unikají jim důležité vazby nebo si látku pouze mechanicky zapamatují.

Podle názoru některých studentů není až takový rozdíl mezi vystudovanou střední školou, nýbrž schopností jednotlivců. Tak jako unikají základní pravidla absolventům gymnázií, tak i většině absolventům obchodní akademie. Objevuje se také názor, že nejde vůbec o schopnost studentů, ale o to, že účetnictví není složitá záležitost. Na druhou stranu, hlavně ze strany tázaných absolventů OA, nemají studenti na VŠ dostatečný prostor pro praxi v účtování. Nemají tedy dostatek času pro zažití některých účetních případů.

Druhá otázka je zaměřena pouze na absolventy obchodních akademií a zní: Naučili jste se na VŠ něco, co na OA ne?

Obr. č. 3: Nová témata naučená na VŠ



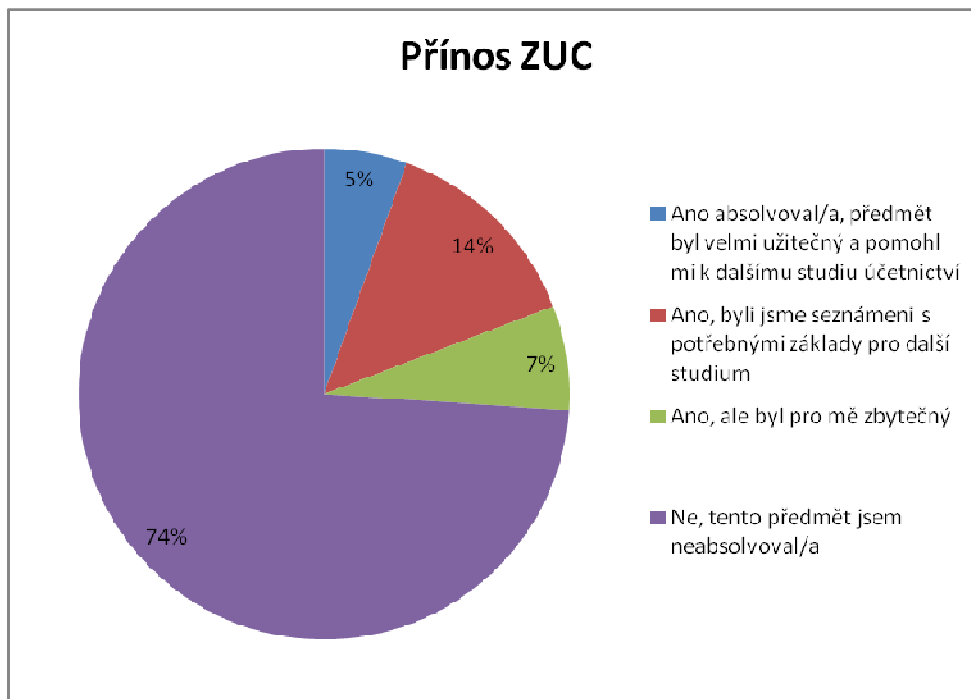
Zdroj: vlastní zpracování

Přibližně čtvrtina dotazovaných tvrdí, že na VŠ nebyli obohaceni novými znalostmi v oblasti účetnictví. Toto tvrzení je však vyvráceno analýzou provedenou v kapitole 4.3. Z bližšího prozkoumání učebních plánů je patrné, že v oblasti účetnictví již v předmětu UC2 existují některé kapitoly, které se na VŠ vyučují a na OA ne. Nehledě pak na oblast účetnictví na navazujícím magisterském studiu, kde se objevuje úplně nová problematika. Je samozřejmé, že ne všichni absolventi obchodních akademií navštěvovali analyzovanou obchodní akademii ve Stříbře. Jelikož tato škola plně sestavuje studijní plány podle Rámcového vzdělávacího programu, dá se předpokládat, že na jiných obchodních akademiích budou tematické studijní plány přibližně stejné. Většina studentů přiznává, že přeci jen nové znalosti získali. Příklady uváděné studenty se shodují s předchozí analýzou, jedná se zejména o oblasti IAS/IFRS, manažerské účetnictví, účetnictví příspěvkových organizací, forenzní a kreativní účetnictví.

Další otázka šetření se týkala předmětu Základů účetnictví vyučovaného v 1. ročníku bakalářského studia. Předmětem bylo zjistit, kolik studentů tento předmět absolvovalo a

jaký přínos jim poskytli. Je třeba ale říci, že dotazovaní studenti neměli tento předmět povinný, pouze doporučený výběrový. Jeho cílem je objasnit studentům základní principy vedení účetnictví.

Obr. č. 4: Přínos ZUC

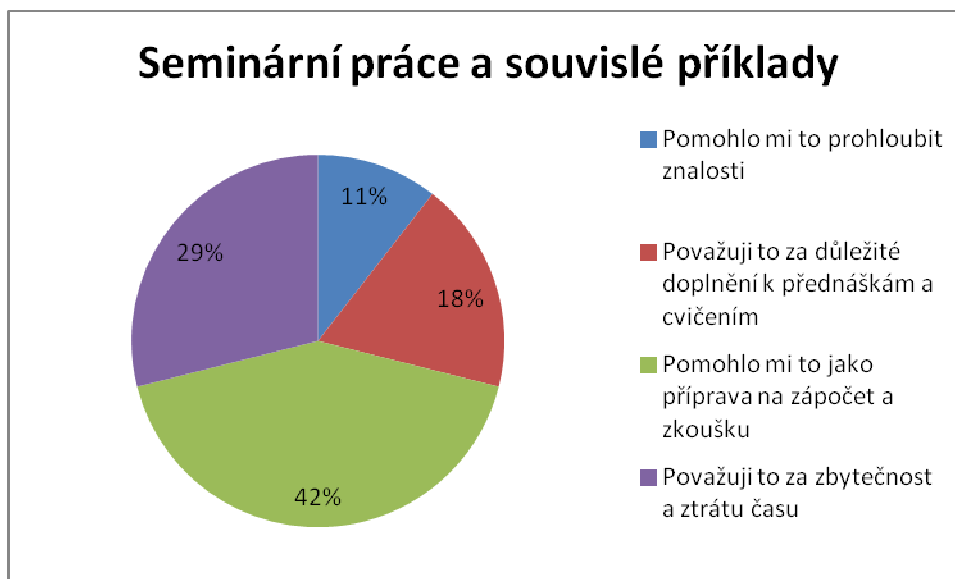


Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že skoro tři čtvrtiny studentů daný předmět neabsolvovali. Většina z nich jsou absolventi obchodních akademií. Podle jejich slov je předmět určen především absolventům gymnázií a pro ně by neměl žádný přínos. Vyskytly se také ohlasy, že se o tomto předmětu doslechli až v průběhu semestru, jiní se nevešli do stanovené kapacity. Zbylých 26 % ZUC absolvovalo a většinou s ním také byli spojeni. Předmět byl pro ně velmi užitečný jako seznámení se základy účetnictví potřebné pro další studium. Z celkového počtu 22 absolventů gymnázia si tento předmět zapsalo 17 studentů. 7 % dotázaných, kteří jsou názoru, že byl pro ně předmět zbytečný, měli všichni znalosti účetnictví ze středních škol.

Cílem další otázky bylo zjistit, jak studenti hodnotí přínos zpracovávání seminární prací a souvisejících příkladů, které jsou součástí podmínek absolvování účetnictví.

Obr. č. 5: Seminární práce a souvislé příklady

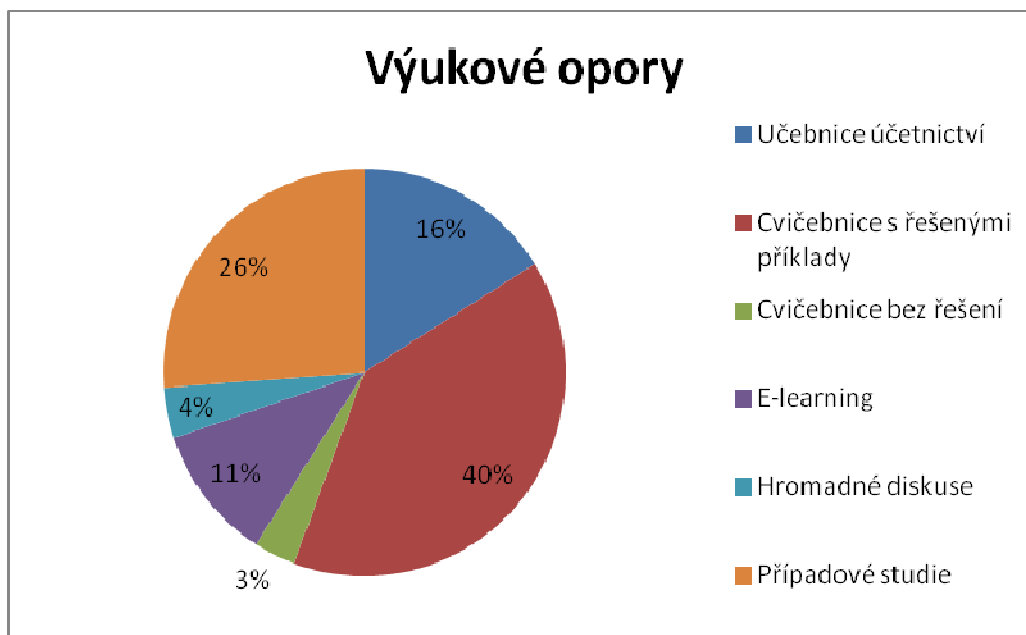


Zdroj: vlastní zpracování

Jak vyplývá z uvedeného grafu, celých 71 % dotazovaných studentů shledává vypracovávání seminárních prací a souvislých příkladů užitečným. Podle názoru některých studentů slouží tato domácí příprava pro uvědomění si důležitých vazeb mezi jednotlivými účetními úkony. Podle ohlasů by studenti uvítali spíše souvislý příklad, který by jim pomohl pro ujasnění návaznosti účetních případů. Naopak seminární práce takový úspěch u studentů nemá.

Další položená otázka zněla: Z výukových opor bych při studiu účetnictví nejvíce upřednostňoval/a.

Obr. č. 6: Výukové opory

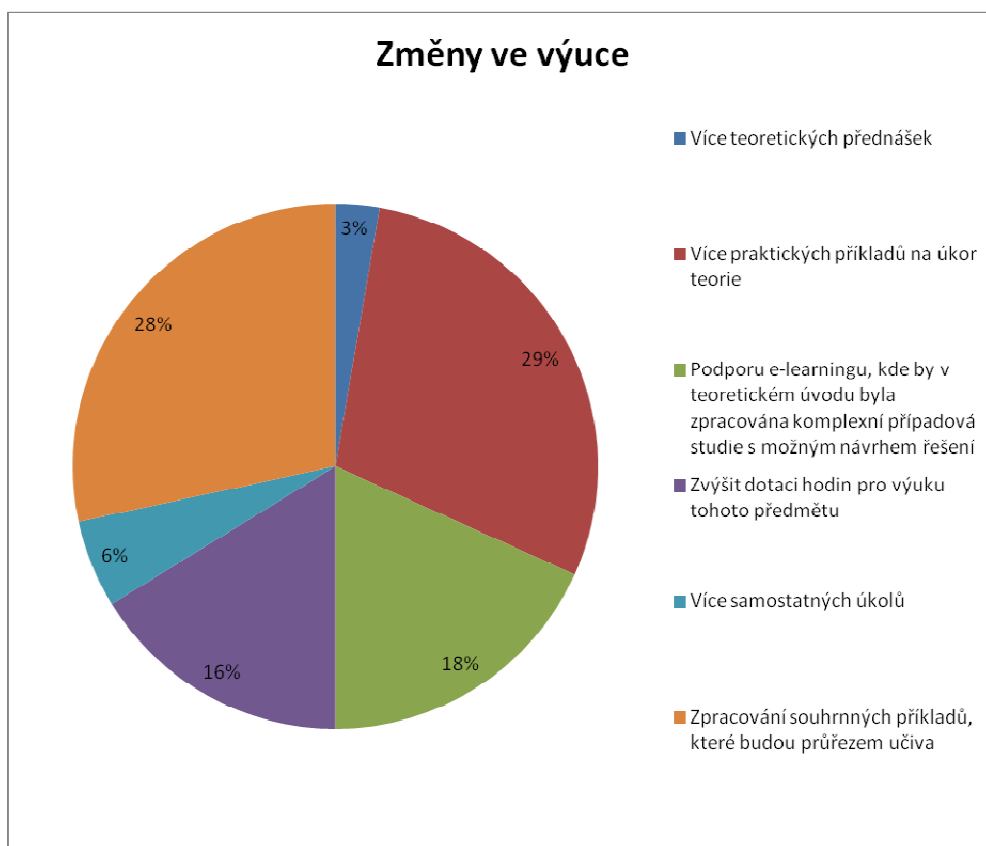


Zdroj: vlastní zpracování

Z výukových opor pro studium účetnictví studenti nejvíce upřednostňují cvičebnice s řešenými příklady, 26 % z nich by uvítalo případové studie, 16 % dává přednost učebnicím. Většina studentů nepotřebuje k výuce e-learning a pouze 3 % respondentům by nevadily cvičebnice bez řešení. Studenti dále uvádějí, že by při studiu uvítali podrobnější studium se zákony.

Není možné se při určitém způsobu výuky zavděčit všem studentům, každému vyhovuje něco jiného. Někdo preferuje spíše přednášky, jiný má radši praktická cvičení a možnosti okamžité diskuze. Každý z těchto způsobů je určitě při studiu důležitý a má svoje klady i zápory. Jak jsou studenti spokojeni s výukou účetnictví na FEK zobrazuje následující graf.

Obr. č. 7: Změny ve výuce



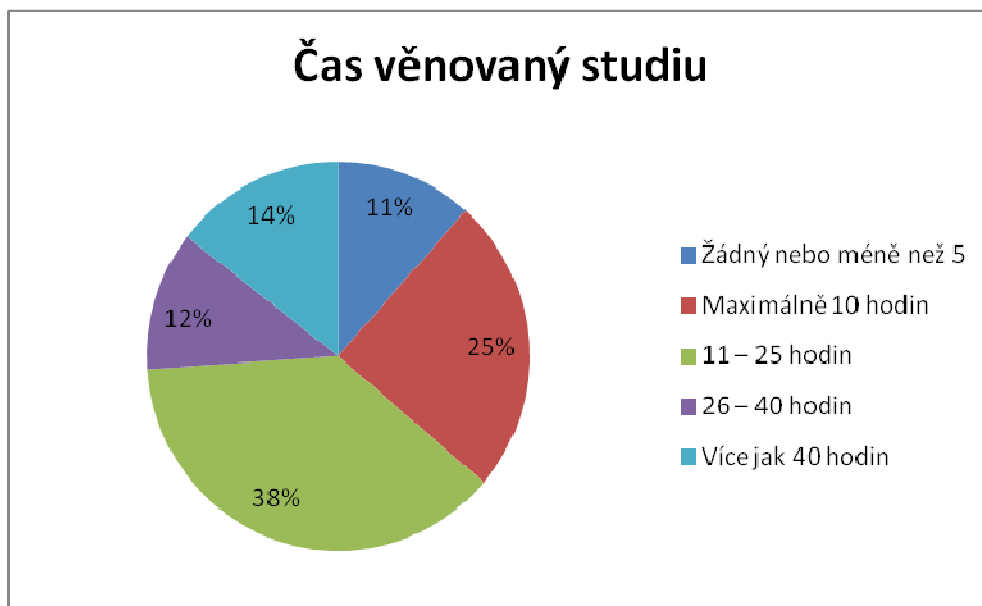
Zdroj: vlastní zpracování

Z výzkumu vyplývá, že by studenti upřednostňovali především vyšší podporu praktických příkladů. Byli by ochotni obětovat část teoretických přednášek pro více praktických případů, uvítali by podporu e-learningu s komplexními případovými studii a velký ohlas má u studentů zpracování souhrnných příkladů. Pouze 3 % dotazovaných zvolilo možnost větší podporu výuky teorie. Opět někteří studenti navrhli jako další možnost více pracovat s příslušnými zákony a možnost jejich podpory při testech.

V této problematice si však studenti neuvědomují omezené kompetence vyučujících. Každý předmět má určitou dotaci (účetnictví 2+2), kterou není možné jen tak měnit.

Pro úspěšné absolvování předmětu účetnictví je důležitá nejen účast na přednáškách a cvičeních, ale také domácí příprava. Toto téma bylo také předmětem další otázky v šetření. Jejím cílem bylo zjistit, kolik času studenti věnují domácí přípravě na zápočet a zkoušku.

Obr. č. 8: Čas věnovaný studiu



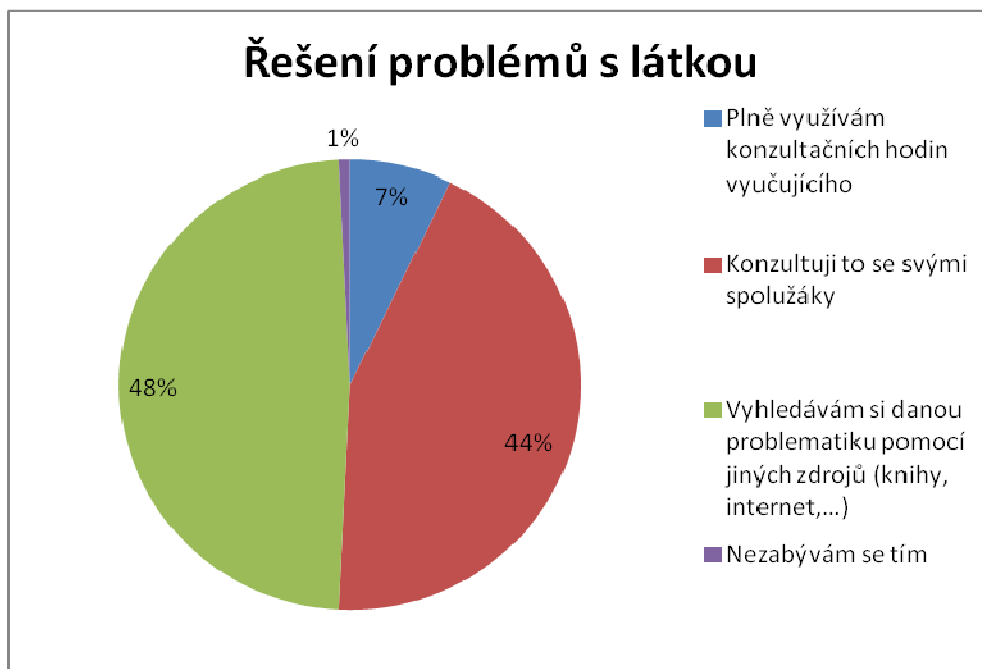
Zdroj: vlastní zpracování

Z výzkumu vyplývá, že většina studentů věnuje domácí přípravě dostatek času. Největší podíl přípravy připadá na 11 – 25 hodin. Více než 40 hodin vybralo dokonce 14 % studentů. Překvapením je 11 % oslovených, kteří tvrdí, že přípravu nepotřebují žádnou nebo maximálně 5 hodin. Časová náročnost, kterou uvádí učitelé jako doporučenou pro studium, neodpovídá času uvedenému studenty. Učitelé doporučují studium alespoň 40 hodin jako přípravu na zkoušku, 20 – 48 hodin na souhrnný test, 15 hodin na týmový projekt, 40 hodin na individuální projekt (podle jednotlivých předmětů). Většina studentů těchto hodin nedosahuje, pouze 14 % studentů věnuje přípravě na zkoušky více jak 40 hodin.

Někteří studenti si stěžují, že probírané látce dostatečně nerozumí a nebyla jim plně vysvětlena. Na toto osóčení reaguje další otázka, která měla zjistit, co tedy studenti dělají pro to, aby se vždy látku doučili a rozuměli jí.



Obr. č. 9: Řešení problémů s látkou

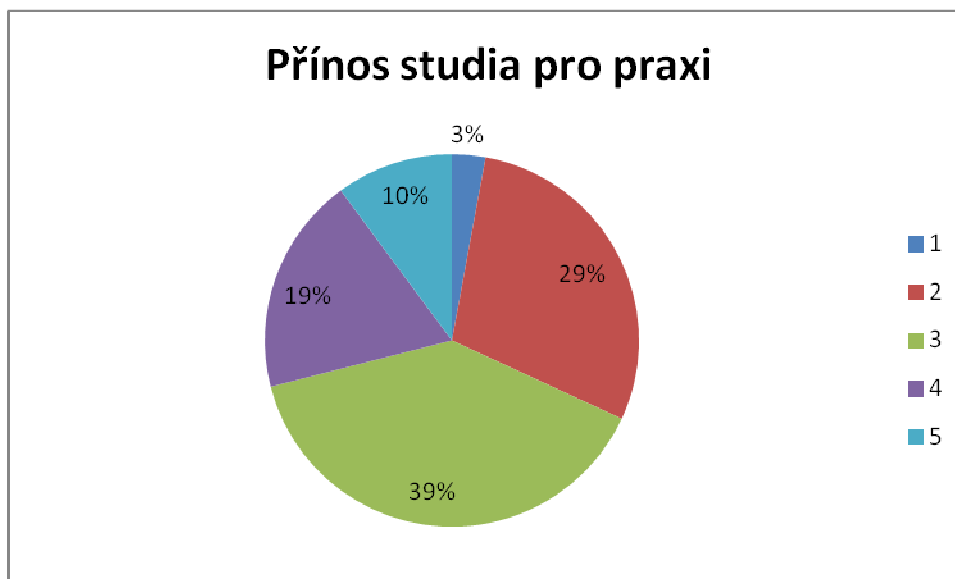


Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že pro studenty je důležité látce rozumět a pokud to tak není, hledají možnosti, jak se jí doučit. Nejvíce využívají diskuzi se svými spolužáky nebo se snaží danou problematiku najít sami pomocí knih, cvičebnic, internetu či jiných zdrojů. Neznamena to však, že tomu nakonec plně porozumí. Od toho jsou tady konzultační hodiny vyučujících, kterých využívá pouze 7 % dotazovaných. Studenti uvádí, že se nejdříve snaží problém vyřešit sami a teprve v „případě nouze“ vyhledají vyučujícího.

Otázka č. 10 zjišťuje, jak studenti zhodnocují přínos studia účetnictví pro praxi. Hodnocení probíhalo pomocí stupnice 1 – 5, kdy 1 znamená největší přínos a 5 nejmenší přínos.

Obr. č. 10: Přínos studia pro praxi

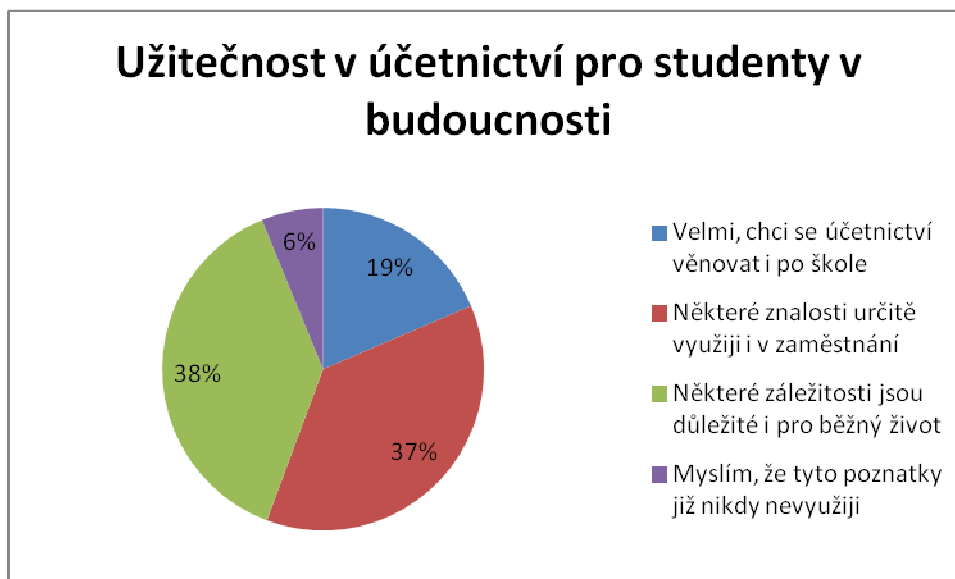


Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce dotazovaných volilo střední cestu, až 39 %. Pouze 3 % studentů jsou přesvědčeni, že učivo je pro ně dostatečně užitečné. Protikladná varianta se objevila v 10 % dotaznicích, toto procento studentů tvrdí, že pro ně studium účetnictví nemělo pro praxi žádný význam.

Další otázka navazuje na tu předchozí a jejím cílem je zjistit pracovní plány studentů do budoucnosti s možností využití účetních znalostí. Podnětem pro zadání této otázky byla jedna z částí této diplomové práce zaměřená na možnost dalšího vzdělávání v oblasti účetnictví. Jejím cílem je zjistit, zda se absolventi FEK chtějí věnovat účetnictví i po studiu a počítají s ním v budoucím pracovním životě.

Obrázek 11: Užitečnost účetnictví pro studenty v budoucnosti



Zdroj: vlastní zpracování

Jelikož studium na FEK, zvláště pak na bakalářském stupni, má připravovat studenty pro praxi v oblasti účetnictví a financí, není se čemu divit, že až 19 % studentů se chce této oblasti věnovat i po dokončení studia. Je proto na místě část této práce věnovat možnosti dalšího vzdělávání a certifikace v této problematice. I přes některé námitky studentů k výuce nakonec většina z nich přiznává, že znalosti v oblasti účetnictví jim budou přínosem i v budoucím životě. Někteří si myslí, že je využijí hlavně v zaměstnání, i když nebude účetnictví jejich hlavní náplní, jiní přiznávají, že jsou tyto poznatky důležité i pro běžný každodenní život. Pouze 6 % studentů uvádí účetní znalosti jako zbytečné a nemyslí si, že je ještě někdy využijí.

Vyučující sestavují výuku většinou podle svého uvážení a od studentů nemají dostatek zpětné vazby. Možnost, jak reagovat a vznést své námitky, je hodnocení kvality výuky. I když si studenti neustále stěžují, odezva od nich je malá a vyučující tak nemají dostatek podnětů pro změny ve výuce. Předměty účetnictví hodnotilo na internetovém portálu v průměru pouze 23 % studentů a konkrétních komentářů se objevuje maximálně 10. Proto byla poslední otázka zaměřena na návrhy zlepšení učiva. Konkrétním cílem bylo zjistit, jaká témata by studenti chtěli probírat detailněji. Ti uváděli především tyto problematiky:

- mzdové účetnictví a vyplnění daňového přiznání z příjmů,
- daňová problematika v rámci účetnictví,

- cenné papíry a deriváty,
- účetnictví neziskových organizací,
- leasing,
- vyplňování účetních dokladů,
- kurzové rozdíly,
- úroky a externí financování,
- opravné položky,
- technické zhodnocení dlouhodobého majetku,
- tvorba rezerv a opravných položek,
- odložená daň,
- práce s příslušnými zákony, vyhláškami a účetními standardy,
- US GAAP.

## 6 ANALÝZA OBSAHU STUDIA V SYSTÉMU ÚČETNÍ CERTIFIKACE

Z představení učebních plánů účetnictví na Fakultě ekonomické Západočeské univerzity v Plzni je patrné, že absolventi jsou plně kvalifikováni na budoucí povolání v oblasti účetnictví. Jak vyplývá z dotazníkového šetření, tak by se několik studentů chtělo uplatnit v tomto segmentu i po absolvování studia. Existuje pro ně i možnost dalšího vzdělávání a prohloubení znalostí, které bude doplněno získáním certifikace jako důkaz získaných dovedností.

Tuto možnost poskytuje občanské sdružení Svaz účetních, které sdružuje účetní, kteří tuto profesi vykonávají jako zaměstnanci nebo osoby samostatně výdělečně činné. Podle Svazu účetních je jeho hlavním posláním prosazování zájmů účetní profese, jejich další vzdělávání a udržování kontaktů s dalšími profesními organizacemi, státními orgány, školami a podnikatelskými asociacemi. Vlastním naplňováním Systému certifikace a vzdělávání účetních v ČR byl Svazem účetních pověřen Institut certifikace účetních, a. s. (ICÚ). Zaměřuje se zejména na podávání informací zájemcům o tento typ profesního vzdělávání, přijímání nových adeptů, zabezpečení všech procesů souvisejících s uznáváním předchozího vzdělání a praxe, přípravou a organizací zkoušek. Profesní organizace, která sdružuje výhradně „profesní účetní“ tedy držitele certifikátu, se jmenuje Komora certifikovaných účetních (KCÚ).

Hlavní myšlenkou a také cílem certifikace účetních v ČR je posílení kvalifikační úrovně účetní profese v naší zemi a dosažení plné srovnatelnosti s ostatními vyspělými zeměmi EU a světa. (*Institut certifikace účetních*, 2012, [online])

Certifikace účetní profese v ČR poskytuje dva stupně kvalifikace v oboru účetnictví a finance, certifikovaný účetní a účetní expert.

### Certifikovaný účetní

Zkoušky je třeba složitě z těchto předmětů účetnictví – principy a techniky, právo, kvantitativní metody – IT, manažerská ekonomika, daně, finanční účetnictví a výkaznictví, profesní chování a komunikace, manažerské finance.

## Účetní expert

Na tento stupeň kvalifikace je dosaženo po složení zkoušek z těchto předmětů: manažerské účetnictví, mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS), finanční řízení, podnikový management, auditing a vnitřní kontrola.

Pro získání certifikace není tedy striktně nutná pouze znalost účetnictví, ale i jiných oblastí, které jsou s účetnictvím úzce propojeny. Předmětem analýzy této práce bude pouze porovnání znalostí týkající se účetnictví a daní.

### Předměty v rámci certifikovaného účetního

Obsahem první zkoušky *Účetnictví – principy a techniky* jsou tato témata: vymezení potřeby, podstata, postavení a vývoj účetnictví, světová harmonizace účetnictví, rozvaha, účty rozvahové a výsledkové, nástroje průkaznosti účetnictví, účetní knihy a účetní technika, přezkušování formální správnosti účetních zápisů, všeobecné účetní zásady, směrná účtová osnova, zásoby, dlouhodobý majetek nehmotný a hmotný, finanční majetek a závazky, zúčtovací vztahy, vlastní kapitál a rezervy, náklady a výnosy, účetní uzávěrka a zjišťování výsledku hospodaření, účetní závěrka, základy vnitropodnikového účetnictví.

Je vidět, že znalosti nutné k absolvování této zkoušky odpovídají látce probírané v předmětu UC1 a UC2. Nesouhlasí pouze manažerské účetnictví, které je však součástí samostatného předmětu, takže i těmito znalostmi studenti disponují.

Z tohoto poznatku plyne, že po absolvování bakalářského stupně jsou studenti vybaveni dostatečnými znalostmi ke složení zkoušky *Účetnictví – principy a techniky* v rámci ICÚ.

Součástí zkoušky *Finanční účetnictví a výkaznictví* jsou IAS/IFRS, výkaz peněžních toků, rozdíly mezi IFRS a US GAAP, základy konsolidované účetní závěrky (IFRS), audit účetní závěrky, finanční analýza.

Zkoušky z této oblasti mají širší rozsah než učivo probírané na FEK. Studenti se během výuky na bakalářském stupni ani navazujícím magisterském nesetkali se sestavováním peněžního toku dle IFRS, podrobnými rozdíly mezi IFRS a US GAAP (rozdíly ve struktuře rozvahy a výsledovky, odlišné přístupy k zúčtování opravných položek, vykazování výnosu), auditem účetní závěrky.

Oblast *Daní* v systému ICÚ se oproti výuce daní na fakultě zaměřuje především na podrobnější problematiku daní z příjmů, zvláště pak k přístupu ke zdaňování investičních společností a fondu, zvláštní daňový režim pro kapitálově nebo personálně spřízněné osoby, příjem účastníka sdružení bez právní subjektivity, výpočet základů daně spoluvlastníků. Kapitolou navíc je také přístup ke zdanění neziskových organizací a základy mezinárodního zdanění. (Nové sylaby, 2008, [online])

#### Předměty v rámci účetního experta

Sylabus zkoušky *IFRS* v rámci ICÚ uvádí několik témat, která jsou potřebná k získání certifikátu, ale v předmětu IAS/IFRS se na FEK nevyučují. Jedná se zejména o specifika konsolidované účetní závěrky, a to výpočet goodwillu, konsolidovaný výkaz o změnách vlastního kapitálu a konsolidované cash flow. Dále to jsou IAS 19 Zaměstnanecké požitky, IAS 24 Spřízněné strany, IFRS 2 Úhrady vázané na akcie, IFRS 3 Podnikové kombinace, IFRS 4 Pojistné smlouvy, IFRS 8 Segmenty činností. (Nové sylaby, 2008, [online])

Předchozí srovnání bude dále pro přehlednost zobrazeno v tabulkách vytvořených podle sylabů jednotlivých předmětů.

Tabulka 5: Porovnání požadavků v účetnictví na certifikaci ICÚ a učiva VŠ (Účetnictví – principy a techniky)

Téma	ICÚ	FEK
<b>Účetnictví – principy a techniky</b>		
Vymezení potřeby, podstata, postavení a vývoj účetnictví	✓	✓
Světová harmonizace účetnictví	✓	✓
Rozvaha	✓	✓
Účty rozvahové a výsledkové	✓	✓
Nástroje průkaznosti účetnictví	✓	✓
Účetní knihy a účetní technika	✓	✓
Přezkušování formální správnosti účetních zápisů	✓	✓
Všeobecné účetní zásady	✓	✓
Směrná účtová osnova	✓	✓
Zásoby	✓	✓
Dlouhodobý majetek nehmotný a hmotný	✓	✓
Finanční majetek a závazky	✓	✓
Zúčtovací vztahy	✓	✓
Vlastní kapitál a rezervy	✓	✓
Náklady a výnosy	✓	✓
Účetní uzávěrka a zjištění výsledku hospodaření	✓	✓
Účetní závěrka	✓	✓
Základy vnitropodnikového účetnictví	✓	✓

Zdroj: vlastní zpracování

Z těchto informací je patrné, že po absolvování bakalářského stupně Fakulty ekonomické Západočeské univerzity v Plzni, mají studenti dostatek znalostí k absolvování předmětu Účetnictví – principy a techniky v systému Certifikace účetního ČR.



Tabulka 6: Porovnání požadavků v účetnictví na certifikaci ICÚ a učiva na VŠ (Finanční účetnictví a výkaznictví)

Téma	ICÚ	FEK
<b>Finanční účetnictví a výkaznictví</b>		
Úvod do IFRS (konceptní rámec, IAS 1, IAS 8, IAS 16, IAS 11, IAS 17, IAS 37, IAS 36)	V	V
Sestavení výkazu peněžních toků dle IFRS	V	X
Rozdíly v cash flow sestaveném dle CUS a IFRS	V	V
Rozdíly mezi IFRS a US GAAP (rozdíly ve struktuře rozvahy a výsledovky, odlišné přístupy k zúčtování opravných položek, vykazování výnosu)	V	X
Základy konsolidované účetní závěrky (IFRS)	V	V
Audit účetní závěrky	V	X
Finanční analýza	V	V

Zdroj: vlastní zpracování

V sylabu Finanční účetnictví a výkaznictví v rámci ICÚ existují určité odchylky od učiva na FEK. Jedná se o tyto oblasti:

- sestavení výkazu peněžních toků dle IFRS,
- rozdíly mezi IFRS a US GAAP, konkrétně nejsou probírány rozdíly ve struktuře rozvahy a výsledovky, odlišné přístupy k zúčtování opravných položek a vykazování výnosu,
- audit účetní závěrky.

Tabulka 7: Porovnání požadavků v účetnictví na certifikaci ICÚ a učiva na VŠ (IFRS)

Téma	ICÚ	FEK
<b>IFRS</b>		
<i>Konsolidovaná účetní závěrka dle IFRS</i>		
Dceřiné, přidružené a společné podniky	✓	✓
Výpočet goodwillu	✓	✗
Konsolidovaný výkaz o změnách vlastního kapitálu	✓	✗
Konsolidované cash flow	✓	✗
<i>Koncepční rámec</i>		
IAS 1 Zveřejnění účetní závěrky	✓	✓
IAS 2 Zásoby	✓	✓
IAS 7 Výkaz peněžních toků	✓	✓
IAS 8 Účetní pravidla, změny v účetních odhadech a chyby	✓	✓
IAS 10 Události po rozvahovém dni	✓	✓
IAS 12 Daně ze zisku	✓	✓
IAS 16 Pozemky, budovy a zařízení	✓	✓
IAS 18 Výnosy	✓	✓
IAS 19 Zaměstnanecké požitky (vyjma plánu definovaných požitků)	✓	✗
IAS 20 Vykazování státních dotací a zveřejňování státní podpory	✓	✓
IAS 21 Změny směnných kurzů cizích měn	✓	✓
IAS 23 Výpůjční náklady	✓	✓
IAS 24 Spřízněné strany	✓	✗
IAS 27 Individuální a konsolidovaná účetní závěrka	✓	✓
IAS 28 Investice do přidružených podniků	✓	✓
IAS 31 Účasti ve společných podnicích	✓	✓
IAS 32 Finanční nástroje – zveřejňování	✓	✓
IAS 33 Zisk na akci	✓	✓
IAS 34 Mezitimní účetní závěrka	✓	✓
IAS 36 Snížení hodnoty aktiv	✓	✓
IAS 37 Rezervy, podmíněné závazky a podmíněná aktiva	✓	✓
IAS 38 Nehmotná aktiva	✓	✓
IAS 39 Finanční nástroje – uznání a oceňování	✓	✓
IAS 40 Investice do nemovitostí	✓	✓
IAS 41 Zemědělství	✓	✓
IFRS 2 Úhrady vázané na akcie	✓	✗
IFRS 3 Podnikové kombinace	✓	✗
IFRS 4 Pojistné smlouvy	✓	✗
IFRS 5 Stálá aktiva držena k prodeji a ukončované činnosti	✓	✓
IFRS 7 Finanční nástroje: zveřejnění	✓	✓
IFRS 8 Segmenty činnosti	✓	✗

Zdroj: vlastní zpracování

Oblast IFRS v ICÚ obsahuje několik témat, které na FEK vyučovány nejsou. Jedná se o výpočet goodwillu, konsolidovaný výkaz o změnách vlastního kapitálu, konsolidované cash flow a některé části koncepčního rámce.

Z analýzy vyplývá, že získávání Certifikace účetního v rámci ICÚ je pro studenty FEK v ZČU v Plzni je o něco jednodušší. Po absolvování této školy mají již některé znalosti potřebné k získání této certifikace.

## **7 SHRNU TÍ VÝSLEDKŮ A NÁVRHY ZMĚN V RÁMCI FEK PLYNOUCÍ Z ANALÝZY**

Výsledky plynoucí z provedených analýz v této práci lze rozdělit do dvou částí, na výsledky v rámci dotazníkového šetření na FEK a výsledky porovnání obsahu účetnictví v rámci ICÚ.

Jak je vidět z dotazníkového šetření, některé názory studentů se neshodují s rozbořem učebních plánů na OA a VŠ. Tento výzkum vyvrací, že by se studenti nenaučili na vysoké škole nic nového. Tab. č. 3 dokazuje, student je seznámen nejméně s těmito novými tématy: deriváty, vliv inflace na uchování finančního kapitálu, oceňování aktiv a závazků, odložená daň, IAS/IFRS, přehled o změnách vlastního kapitálu, konsolidace, změny v právních normách a audit. Tento rozdíl může být způsoben neobjektivností studentů nebo tím, že probíraná látka se neshoduje se sylaby uvedenými na univerzitním portálu, podle něhož bylo srovnání provedeno. Jak bylo některými dotazovanými uvedeno, nejedná se ani tak o obsah učiva účetnictví rozdílného na střední a vysoké škole, jako spíše o časové možnosti, které jsou v rámci vysoké školy určitě menší, než obchodních akademií během čtyř let. Absolventi středních škol mají látku tedy více zažitě účetní případy a větší prostor pro procvičování. Je patrné, že pro studenty by bylo užitečné zařadit do sylabů více praktických a souhrnný příkladů, které by byly průřezem probíraného učiva a ukazovaly studentům celkový postup, který musí být proveden v praxi. Na druhou stranu je nutné si uvědomit, tento požadavek není možné zcela realizovat v rámci časové dotace určené předmětům účetnictví. Souhrnné příklady jsou určitě užitečné, ale časově velmi náročné. V rámci cvičení není časově realizovatelné snadné se těmito příklady zabývat. Dotazníkové šetření přineslo několik návrhů na učivo, které studentům přináší větší problémy a rádi by se mu věnovali více. Vyučující by se tedy mohli zaměřit více zejména na tyto oblasti: mzdové účetnictví a práce s daňovým přiznáním, cenné papíry a deriváty, účetnictví neziskových organizací, kurzové rozdíly, opravné položky a bližší seznámení s příslušnými zákony, vyhláškami a účetními standardy. Naopak je také uváděna oblast finanční analýzy, které by naopak studenti nepotřebovali věnovat tolik pozornosti, protože je to téma probírané i v několika dalších předmětech.

Kapitola 6 věnovaná Certifikaci účetního v ČR ukazuje připravenost studentů k získání této certifikace po absolvování FEK. V tabulce č. 5 je vidět, že studenti po absolvování bakalářského stupně mají dostatečné znalosti k absolvování jednoho z předmětů v rámci certifikace. Jelikož se sylabus tohoto předmětu v ICÚ shoduje s náplní předmětů UC1 a UC2 mají studenti možnost požádat o uznání tohoto předmětu. I pro další předměty v rámci účetnictví disponují studenti dobrými znalostmi. Mají základní znalosti potřebné v rámci mezinárodního účetnictví IAS/IFRS, pouze s několika částmi koncepčního rámce nebyli v rámci FEK seznámeni. Jejich nedostatky spočívají především v povrchových znalostech US GAAP.

## 8 ZÁVĚR

Vzdělávání je podstatnou součástí života, jak u dětí, mládeže, tak i u dospělých. A právě dané problematice se věnovala tato diplomová práce. Konkrétně se zaměřila na analýzu vzdělávání v oblasti účetnictví a daňové soustavy. Jejím cílem bylo analyzovat a zhodnotit možnosti vzdělávání v těchto oblastech v jednotlivých stupních studia.

Možnosti vzdělávání v oblasti účetnictví a daňového systému na středních školách byly analyzovány v první části této práce, jejímž cílem bylo srovnat učební náplň tematických plánů v těchto oblastech v rámci obchodní akademie a střední školy, jejíž součástí je účetnictví, ale hlavní zaměření je jiné. V této kapitole byly porovnány učební plány Gymnázia, Stříbro s oborem obchodní akademie a Střední odborné školy ve Stříbře s obory veřejnosprávní činnost a agropodnikání. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v rámci těchto kompetencí vytvořilo Rámcové vzdělávací programy, které mají pomoci ke zkvalitnění výuky v ČR. Jsou to závazné programy, které udávají, jakými znalostmi má student po absolvování dané školy disponovat. Způsob, jakým bude tohoto cíle dosaženo, je ponechán v kompetenci jednotlivých škol. Proto jsou školami vytvářeny Školní vzdělávací programy, které udávají podrobný obsah učiva. Po porovnání učebních plánů mezi oběma školami, byly analyzovány odchylky těchto tematických učebních plánů od školních vzdělávacích programů vytvořených školami a rámcových vzdělávacích programů vytvořených MŠMT.

Další část byla zaměřena na srovnání učiva účetnictví a daňové soustavy v rámci obchodní akademie a Fakulty ekonomické Západočeské univerzity v Plzni. Byly analyzovány odchylky jednotlivých předmětů účetnictví vyučovaných na FEK bakalářského i navazujícího magisterského studia od obsahu učiva na obchodní akademii. Na tuto část navazuje dotazníkové šetření, které bylo provedeno mezi studenty FEK navazujícího magisterského studia. Výsledky dotazníkového šetření ukazují názory studentů na rozdíly probíraného učiva na VŠ a obchodní akademii, dále jejich připomínky k výuce účetnictví na jmenované fakultě a jejich návrhy na změny v obsahu učiva účetnictví.

Poslední část diplomové práce je věnována možnosti dalšího vzdělávání v oblasti účetnictví po absolvování střední či vysoké školy. Jedná se o možnost Certifikace účetního ČR v rámci Institutu svazu účetního. V této kapitole jsou definovány

požadavky znalostí v oblasti účetnictví pro získání certifikace a dále porovnány se znalostmi získanými na FEK. Odchyly jsou přehledně zobrazeny v tabulce.

Na konci jsou souhrnně uvedeny výsledky analýz provedených v rámci dotazníkového šetření, vyjádřeny názory studentů na výuku účetnictví na fakultě a sepsány odchyly učiva v rámci FEK a ICÚ. Z uvedeného obsahu práce sepsaného v této části lze tedy říci, že cíle stanovené na začátku práce, byly splněny.

## 9 SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1: Porovnání učiva jednotlivých škol v oblasti účetnictví .....	39
Tab. č. 2: Porovnání učiva jednotlivých škol v oblasti daňové soustavy .....	40
Tab. č. 3: Porovnání učiva účetnictví na OA a FEK.....	54
Tab. č. 4: Druh absolvované střední školy tazatelů .....	56
Tabulka 5: Porovnání požadavků v účetnictví na certifikaci ICÚ a učiva VŠ (Účetnictví – principy a techniky) .....	71
Tabulka 6: Porovnání požadavků v účetnictví na certifikaci ICÚ a učiva na VŠ (Finanční účetnictví a výkaznictví).....	72
Tabulka 7: Porovnání požadavků v účetnictví na certifikaci ICÚ a učiva na VŠ (IFRS) .....	73



## 10 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1: Struktura studijních programů na FEK ZČU .....	47
Obr. č. 2: Kvalita znalostí účetnictví získaných na VŠ a OA.....	57
Obr. č. 3: Nová témata naučená na VŠ .....	58
Obr. č. 4: Přínos ZUC .....	59
Obr. č. 5: Seminární práce a souviselé příklady .....	60
Obr. č. 6: Výukové opory .....	61
Obr. č. 7: Změny ve výuce.....	62
Obr. č. 8: Čas věnovaný studiu .....	63
Obr. č. 9: Řešení problémů s látkou.....	64
Obr. č. 10: Přínos studia pro praxi .....	65
Obrázek 11: Užitečnost účetnictví pro studenty v budoucnosti .....	66

## 11 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

CP ... cenné papíry

ČR ... Česká republika

DE ... daňová evidence

DFM ... dlouhodobý finanční majetek

DHM ... dlouhodobý hmotný majetek

DM ... dlouhodobý majetek

DPH ... daň z přidané hodnoty

EU ... Evropská unie

FEK ... Fakulta ekonomická

ICÚ ... Institut certifikovaných účetních

KCÚ ... Komora certifikovaných účetních

KFU/ZUC ... Katedra financí a účetnictví/Základy účetnictví

KFU/UC1 ... Katedra financí a účetnictví/Účetnictví 1

KFU/UC2 ... Katedra financí a účetnictví/Účetnictví 2

KFU/UC3 ... Katedra financí a účetnictví/Účetnictví malých a středních podniků na PC

KFU/MUC ... Katedra financí a účetnictví/Manažerské účetnictví

KFU/UC4 ... Katedra financí a účetnictví/Účetnictví 4

KFU/UC5 ... Katedra financí a účetnictví/Účetnictví IAS/IFRS

KFU/VF ... Katedra financí a účetnictví/Veřejné finance

KFU/DAN ... Katedra financí a účetnictví/Daně

k. s. ... komanditní společnost

N ... náklady

OA ... obchodní akademie

RVP ... rámcový vzdělávací program

SOŠ ... střední odborná škola

ŠVP ... školní vzdělávací program

V ... výnosy

v. o. s. ... veřejná obchodní společnost

ZČU ... Západočeská univerzita

ZK ... základní kapitál

## 12 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

### Tištěná literatura

JEZBEROVÁ, Romana a kol. Nová koncepce klíčových kompetencí v RVP odborného vzdělávání: RVP oborů vzdělávání – verze 2006. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2007

NOVOTNÝ, Zdeněk., DYČKOVÁ, Jana., PRÁŠKOVÁ, Nataša. *Ekonomika 3: Daňová soustava ČR*. Aktualizované vydání k 1.6.2012, Břeclav: Střední průmyslová škola Edvarda Beneše a Obchodní akademie Břeclav, 2012

ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví. 1. díl*, Znojmo: Štohl Pavel Ing. – vzdělávací středisko, 2012, ISBN 978-80-87237-47-2

ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví. 2. díl*, Znojmo: Štohl Pavel Ing. – vzdělávací středisko, 2012, ISBN 978-80-87237-48-9

ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví. 3. díl*, Znojmo: Štohl Pavel Ing. – vzdělávací středisko, 2012, ISBN 978-80-87237-49-6

### Elektronické zdroje

*Gymnázium, Stříbro*. [online] Stříbro: Gymnázium, Stříbro, 2012, Aktualizace 11.10.2012, [cit. 15.10.2012] Dostupné z <http://www.goas.cz/>

*Institut certifikace účetních*, [online] Praha: Institut certifikace účetních, 2012, Aktualizace 15.4.2012, [cit. 20.04.2013] Dostupné z <http://www.icu-praha.cz>

*KFU/ZUC – Základy účetnictví*. [online] Plzeň: Západočeská univerzita, 2013, Aktualizace 24.9.2008, [cit. 1.4.2013] Dostupné z <http://www.portal.zcu.cz/>

*KFU/UC1 – Účetnictví 1*. [online] Plzeň: Západočeská univerzita, 2013, Aktualizace 6.2.2013, [cit. 1.4.2013] Dostupné z <http://www.portal.zcu.cz/>

*KFU/UC2 – Účetnictví 2*. [online] Plzeň: Západočeská univerzita, 2013, Aktualizace 21.9.2009, [cit. 2.4.2013] Dostupné z <http://www.portal.zcu.cz/>

*KFU/UC3 – Účetnictví malých a středních podniků na PC*. [online] Plzeň: Západočeská univerzita, 2013, Aktualizace 6.9.2012, [cit. 2.4.2013] Dostupné z <http://www.portal.zcu.cz/>

*KFU/MUC – Manažerské účetnictví* [online] Plzeň: Západočeská univerzita, 2013, Aktualizace 30.9.2010, [cit. 2.4.2013] Dostupné z <http://www.portal.zcu.cz/>

*KFU/UC4 – Účetnictví 4.* [online] Plzeň: Západočeská univerzita, 2013, Aktualizace 10.2.2013, [cit. 4.4.2013] Dostupné z <http://www.portal.zcu.cz/>

*KFU/UC5 – Účetnictví IAS/IFRS.* [online] Plzeň: Západočeská univerzita, 2013, Aktualizace 12.10.2011, [cit. 6.4.2013] Dostupné z <http://www.portal.zcu.cz/>

*KFU/VF – Veřejné finance.* [online] Plzeň: Západočeská univerzita, 2013, Aktualizace 24.9.2012, [cit. 10.4.2013] Dostupné z <http://www.portal.zcu.cz/>

*KFU/DAN – Daně.* [online] Plzeň: Západočeská univerzita, 2013, Aktualizace 7.4.2013, [cit. 12.4.2013] Dostupné z <http://www.portal.zcu.cz/>

*Nové sylaby.* [online] Praha: Institut Svazu účetních, 2008. [cit. 15.04.2013] Dostupné z: <http://www.icu-praha.cz/prilohyarchiv/397/Nov%C3%A9%20sylaby%20-%20stru%C4%8Dn%C4%9B.pdf>

*Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání 63-41-M/02 Obchodní akademie.* [online] Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007. [cit. 22.03.2013] Dostupné z: [http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP\\_206341M02\\_Obchodni\\_akademie.pdf](http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP_206341M02_Obchodni_akademie.pdf)

*Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání 68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost.* [online] Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007. [cit. 20.03.2013] Dostupné z: [http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP\\_206843M01\\_Verejnospravni\\_cinnost.pdf](http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP_206843M01_Verejnospravni_cinnost.pdf)

*Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání 41-41-M/01 Agropodnikání.* [online] Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007. [cit. 22.03.2013] Dostupné z: [http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP\\_4141M01\\_Agropodnikani.pdf](http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP_4141M01_Agropodnikani.pdf)

*Střední odborná škola Stříbro.* [online] Stříbro: Střední odborná škola Stříbro, 2012, Aktualizace 12.10.2012 [cit. 15.10.2012] Dostupné z <http://www.sosstribro.cz/>

*Školní vzdělávací program pro obor vzdělávání 41-41-M/01 Agropodnikání* [online] Stříbro: Střední odborná škola, Stříbro, 2012. [cit. 25.01.2013] Dostupné z: [http://www.sosstribro.cz/download/studium/svp\\_agropodnikani.pdf](http://www.sosstribro.cz/download/studium/svp_agropodnikani.pdf)

*Školní vzdělávací program obchodní akademie – základ profesního života* [online] Stříbro: Gymnázium, Stříbro, 2009. [cit. 10.01.2013] Dostupné z:

<https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=Z29hcy5jenxneW1uYXppdW0tc3RyaWJyb3xneDo0ZWUzMmFiMTRjMjNlZTRQx>

*Školní vzdělávací program obchodní akademie se zaměřením na podnikání a služby cestovního ruchu* [online] Stříbro: Gymnázium, Stříbro, 2011. [cit. 08.01.2013]

Dostupné z:

<https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=Z29hcy5jenxneW1uYXppdW0tc3RyaWJyb3xneDoyZTEwN2NhZGVlZTUzNGRk>

*Školní vzdělávací program pro obor vzdělávání 68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost* [online] Stříbro: Střední odborná škola, Stříbro, 2012. [cit. 23.01.2013] Dostupné z: [http://www.sosstibro.cz/download/studium/svp\\_verejnospravni\\_cinnost.pdf](http://www.sosstibro.cz/download/studium/svp_verejnospravni_cinnost.pdf)

### **Ostatní zdroje**

HOLÁKOVÁ, Zuzana. *Tématický plán: Účetnictví (4. Ročník)*, Stříbro: Gymnázium, Stříbro, 2012

HOLÁKOVÁ, Zuzana. *Tématický plán: Počítačové účetnictví*, Stříbro: Gymnázium, Stříbro, 2012

LUKŠOVÁ, Olga. *Tématický plán: Účetnictví(3.B)*, Stříbro: Střední odborná škola, Stříbro, 2012

LUKŠOVÁ, Olga. *Tématický plán: Účetnictví (4.B)*, Stříbro: Střední odborná škola, Stříbro, 2012

LUKŠOVÁ, Olga. *Tématický plán: Účetnictví (4.A)*, Stříbro: Střední odborná škola, Stříbro, 2012

PÍTROVÁ, Stanislava. *Tématický plán: Základy účetnictví*, Stříbro: Gymnázium, Stříbro, 2012

PÍTROVÁ, Stanislava. *Tématický plán: Účetnictví (3. Ročník)*, Stříbro: Gymnázium, Stříbro, 2012

STRACHOTOVÁ, Ivana. *Tématický plán: Soustava daní a pojištění*, Stříbro: Gymnázium, Stříbro, 2012

## **13 SEZNAM PŘÍLOH**

**Příloha A:** Dotazník v rámci FEK ZČU v Plzni Analýza vzdělávání v oblasti účetnictví

**Příloha A:** Dotazník v rámci FEK ZČU v Plzni Analýza vzdělávání v oblasti účetnictví

## **Analýza systému vzdělávání v oblasti účetnictví**

Vážení studenti,

žádám vás tímto o vyplnění následujícího dotazníku týkajícího se vzdělávání účetnictví na naší fakultě. Vaše odpovědi budou sloužit k vypracování mé diplomové práce na téma Analýza vzdělávání v oblasti účetnictví. Dotazník by Vám neměl zabrat více jak 10 minut. Děkuji za ochotu a čas, který jste ochotni dotazníku věnovat.

### **1. Jsem absolvent:**

- Gymnázia
- Obchodní akademie
- SŠ s vyučováním účetnictví
- Jiné

### **2. Myslíte si, že student gymnázia zvládne látku účetnictví během 2 semestrů (UC1, UC2) ve stejné kvalitě znalostí jako student obchodní akademie za 3 roky?**

- Ano, studenti gymnázia jsou schopnější
- Ano, pochopí základní pravidla a principy, ale unikají jim důležité vazby
- Ano, látku si mechanicky zapamatují
- Ne, není možné za 2 semestry zvládnout ucelenou problematiku, která je probírána na OA
- Vaše pozn.:

### **3. Pokud jste absolvent OA: Naučili jste se na VŠ něco, co na OA ne?**

- Ano, některá látka byla probrána více do hloubky
- Ano, probírali jsme i nové věci
- Ano, pochopil/a jsem souvislosti a vazby mezi účetnictvím a ostatními oblastmi podniků, pomocí ostatních vyučovacích předmětů
- Získal/a jsem komplexnější pohled na problematiku
- Ne, nic nového jsem se nedozvěděl/a
- Uveďte příklady:



#### 4. Absolvoval/a jsi ZUC? Popiš jeho přínos.

- Ano absolvoval/a, předmět byl velmi užitečný a pomohl mi k dalšímu studiu účetnictví
- Ano, byli jsme seznámeni s potřebnými základy pro další studium
- Ano, ale byl pro mě zbytečný
- Ne, tento předmět jsem neabsolvoval/a
- Jiné:

#### 5. Jak vám při studiu pomohlo zpracování seminárních prací a souvislého příkladu?

- Pomohlo mi to prohloubit znalosti
- Považuji to za důležité doplnění k přednáškám a cvičením
- Pomohlo mi to jako příprava na zápočet a zkoušku
- Považuji to za zbytečnost a ztrátu času
- Jiné:

#### 6. Z výukových opor bych při studiu účetnictví nejvíce upřednostňoval/a.

- Učebnice účetnictví
- Cvičebnice s řešenými příklady
- Cvičebnice bez řešení
- E-learning
- Hromadné diskuse
- Případové studie
- Jiné:

#### 7. Při studiu účetnictví na VŠ bych uvítal/a tyto změny:

- Více teoretických přednášek
- Více praktických příkladů na úkor teorie
- Podporu e-learningu, kde by v teoretickém úvodu byla zpracována komplexní případová studie s možným návrhem řešení
- Zvýšit dotaci hodin pro výuku tohoto předmětu
- Více samostatných úkolů
- Zpracování souhrnných příkladů, které budou průřezem učiva

Jiné

**8. Kolik času jste přibližně věnovali (domácímu) studiu účetnictví v jednom semestru (vypracování semestrální práce, příprava na zápočet a zkoušku).**

- Připravuji se vždy na poslední chvíli
- Maximálně 10 hodin
- 11 – 25 hodin
- 26 – 40 hodin
- Více jak 40 hodin

**9. Pokud nerozumím probírané látce, potřebuji něco vysvětlit, poradit se semestrální prací, či mám jiný dotaz**

- Plně využívám konzultačních hodin vyučujícího
- Konzultuji to se svými spolužáky
- Vyhledávám si danou problematiku pomocí jiných zdrojů (knihy, internet,...)
- Nezabývám se tím
- Jiné

**10. Ohodnoťte přínos studia účetnictví pro praxi na uvedené stupnici (1 – nejvíce, 5 – nejméně)**

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

**11. Jak si myslíte, že vám bude účetnictví užitečné po ukončení školy?**

- Velmi, chci se účetnictví věnovat i po škole
- Některé znalosti určitě využiji i v zaměstnání
- Některé záležitosti jsou důležité i pro běžný život
- Myslím, že tyto poznatky již nikdy nevyužiji
- Jiné

**12. Uveďte alespoň jednu oblast účetnictví, kterou byste v tomto předmětu rádi rozebrali podrobněji.**

## **Abstrakt**

FUKEROVÁ, I. *Analýza vzdělávání v oblasti účetnictví a daňové soustavy*. Diplomová práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 86 s., 2013

**Klíčová slova:** vzdělávání, účetnictví, daňová soustava, obchodní akademie

Předložená práce je zaměřena na analýzu vzdělávání v oblasti účetnictví a daňové soustavy. Vzdělávání v této oblasti je analyzováno na několika odborných stupních navazujících na sebe.

První část práce porovnává tematické učební plány účetnictví a daňové soustavy u obchodní akademie a střední odborné školy s výukou účetnictví. Dále jsou analyzovány odchylky těchto učebních plánů se školními vzdělávacími programy a rámcovými vzdělávacími programy u jmenovaných škol.

Další část porovnává učební plány obchodní akademie s obsahem studia na vysoké škole v oblasti účetnictví a daňové soustavy. Na této vysoké škole je poté provedeno dotazníkové šetření, které zjišťuje názory studentů na obsah a kvalitu výuky v oblasti účetnictví.

Poslední část analyzuje rozdíly v tematickém obsahu učiva účetnictví na vysoké škole s požadavky kladenými na certifikaci účetní profese. Z provedených analýz jsou formulována doporučení a návrhy pro vzdělávání v oblasti účetnictví pro danou vysokou školu.

## **Abstract**

FUKEROVÁ, I. *Analysis of the system of education in accounting and tax system.* Diploma thesis. Pilsen: The Faculty of Economics, The University of West Bohemia in Pilsen, 86 p., 2013

**Key words:** education, accounting, tax system, business school

The present work focuses on the analysis of education system in accounting and tax system. Education in this area is analyzed for several professional degrees which are related to each other.

The first part compares thematic lesson plans related to accounting and tax system for business academies and vocational schools with a view to accounting. Further on the differences between designated schools and their lesson plans of the school curriculum and educational program's framework are presented.

Next part compares the school curriculums of business academies with a content of studies at particular university which is related to accounting and tax system. On this University a survey is performed that identifies students' opinions on the content and quality of teaching in the field of accounting and tax system.

The last part analyzes the differences in the thematic content of the curriculum related to accounting at university with the requirements for certification of the accounting profession. The conclusions from performed analyzes are formulated into recommendations and proposals for education in accounting for particular university.